

KURIER WILEŃSKI

DZIENNIK POLSKI NA LITWIE

Rok założenia 1840

nr 227 (13520)

Środa, 25 listopada 1998 r.

cena 1 Lt

DZIŚ W NUMERZE:

* Polskie samochody nie tylko oglądamy, ale też z nich korzystamy - str. 1,2

* Od uchwały Sejmu do zepsutego kabla czyli aktualia - str. 2

* Nowe ofiary mrozu - str. 3

* Ciąg dalszy o darach Senatu RP - str. 4

* Pamięci Onufrego Pietraszkiewicza i Mstisława Dobużyńskiego. Rozśpiewani harcerze - str. 5

* „Komuna Lite-racka” powróciła na łamy z młodym duchem poetyckim - str. 6,7

* Sport - str. 8

* Czy wymrze-my? - str. 9

* Ze świata - str. 10, 11

Polskie wozy na ulicach Wilna

Wczoraj uroczystość - dziś praca

Dwa wspaniałe neoplany ustawione wczoraj rano przed gmachem samorządu miały niecodzienne zadanie... kierowcy udzielali wywiadów, a przedstawiciele merostwa, jak też parku autobusowego, lustrowali dokładnie wozy, przybyłe do stolicy Litwy z Kołobrzegu i Poznania.

Nie pierwszy zresztą już raz mamy okazję polskie samochody nie tylko oglądać, ale też z nich korzystać. Przypomnijmy sobie tegoroczne prezentacje w lipcu i wrześniu, zorganizowane staraniem firmy „Polskie Domy Handlowe”, po których na naszych wileńskich ulicach (na stałe) zjawily się autobusy Jelcze i autosany oraz trolejbusy Jelcze. Notabene, ten ostatni od przedwczoraj już otrzymał numerację litewskiej zajezdni - numer 650. Co prawda, w tym samym dniu miał trochę nieprzyjemne zdarzenie, bo z rana kierowca nie mógł go uruchomić, gdyż ... zamarzł, co od razu w mieście obrośli w docinki, że jest to letni trolejbus.

Skontaktowaliśmy się z I zajezdnią trolejbusową, do której należy ten wóz i poprosiliśmy o kilka słów na ten temat.

- Niepotrzebnie ten wypadek tak rozdmuchano. Jest to sprawa możliwa z każdym nowym pojazdem, z którym kierowca nie zapoznał się jeszcze odpowiednio. Trolejbus ma inne dane techniczne, ale to doskonaly wóz, już wiemy jak z taką „jego chorobą” walczyć. Na pewno nie sprawi zawodu ani kierowcom, ani pasażerom.

(Dokończenie na str. 2)

NA ZDJĘCIU: serdeczny uścisk dłoni, (od lewej) dyrektor handlowy „Neoplan” Waldemar Marek (Polska) oraz wiceprezesa Jozuas Imbrasas. Fot. Marian Paluszkievicz

Dary Senatu RP - szkołom polskim

Tym razem były Soleczniki

Mikrobus konsulatu generalnego RP, wypełniony po brzegi darami dla szkół polskich, podał wczoraj za limuzyną, którą jechali: senator RP Anna Bogucka-Skowrońska, szef kancelarii Senatu Włodzimierz Bogusz oraz konsul generalny RP na Litwie Mieczysław Jackiewicz. Od wczoraj gospodarzami tych darów - telewizorów, komputerów, sprzętu muzycznego, encyklopedii są szkoły rejonu solecznickiego. Dziś celem podróży pani senator będą szkoły Podbrodzia. Nie zapomniano tym razem też o szkołach, rzadko odwie-

dzanych przez hojne delegacje, jakimi są szkoły - na Lipówce czy w rejonie wileńskim w Wojdatkach.

W Solecznickiej Szkole Sztuk Pięknych czekał na gości przesympatyczny koncert. W pięknie odrestaurowanym saloniku, w którym pozłacane amorki i muzy spoglądają na obecnych, jakby zachęcając do obcowania z Wielką Sztuką, mali muzycy, tancerze zaprezentowali wysokim gościom swój kunszt artystyczny.

(Dokończenie na str. 4)

Pani senator w jednej z klas Solecznickiej Szkoły-Internatu dla dzieci specjalnej troski.

Fot. Tadeusz Ważniewicz

Oświadczenie

Sejm uważa śmierć G. Starowojtowej za „wyzwanie społeczeństwu i cios dla demokracji w Rosji”

Sejm litewski zabójstwo znaney działaczki politycznej w Rosji Galiny Starowojtowej uważa za „wyzwanie społeczeństwu i cios dla demokracji rosyjskiej oraz dowód tego, że w sąsiednim państwie aktywnizują się sily przemocy i terroru”.

Zostało to stwierdzone jednomyślnie - 90 głosami - w przyjętym wczoraj przez Sejm oświadczeniu w związku ze śmiercią Galiny Starowojtowej. Przyjęcie oświadczenia zaproponował przewodniczący Sejmu Vytautas Landsbergis, informuje ELTA.

Parlamentarzyści wyrazili współczucie bliskim i współbojownikom zmarłej, a także swoją solidarność z demokratami rosyjskimi. Wyrazili też przekonanie, że to zabójstwo polityczne zostanie wykryte, że mordercy i ich zleceniodawcy nie unikną odpowiedzialności.

W oświadczeniu Sejmu mówi się, że świat będzie śledził przebieg tej sprawy.

Sejm litewski stwierdza, że z głębokim smutkiem i oburzeniem spotkał wiadomość o zamordowaniu w Sankt Petersburgu wybitnej działaczki politycznej Rosji, członka Dumy, wieloletniej bojowniczkii o demokrację i zgodę narodową Galiny Starowojtowej.

Jak już informowano, na pogrzeb udała się delegacja sejmowa z wiceprzewodniczącym Sejmu Romualdasem Ozolasem. W jej składzie są posłowie: Kazimiera Prunskiene, Egidijus Biczkauskas i Algirdas Patackas.

POLSKIE LINIE LOTNICZE - POLISH AIRLINES

LOT

Dogodne połączenia z Wilna przez Warszawę do:
Athens,
New York,
Chicago,
Los Angeles,
Pekin,
Istambul,
Tel Aviv.

Wilno, tel. 73-90-20.

(Zam. 359)

WU

ZNAD WILNI
73.54/103.8 FM

WIADOMOŚCI, WYDARZENIA

Sejm zatwierdził

Sejm swoją uchwałą zatwierdził sprawozdanie z wykonania budżetu państwowego 1997 r. - 6 130 347 tys. litów dochodu, 6 570 605 tys. litów wydatków. Wydatki przekraczają dochody o 440 258 tys. litów.

Za przyjęciem tego dokumentu opowiedziało się 57 posłów na Sejm, 1 - „przeciw”, a 12 parlamentarzystów powstrzymało się.

Uchwała zaleca rządowi, aby opracowując projekty ustawy o budżecie państwowym, począwszy od roku 1999, ustalać największą dopuszczalną wysokość długu państwowego.

Posłowie na Sejm wezwali również rząd, aby do 1 lipca przyszłego roku opracować i zatwierdzić program sprawozdawczości finansowej sektora państwowego według standardów międzynarodowych.

Z Australią o rozwoju inwestycji

Litwa i Australia zawarły umowę o rozwoju i ochronie inwestycji. Ten dokument wczoraj w Wilnie podpisali wiceminister spraw zagranicznych Algimantas Rimkunas i ambasador Australii Judith Peard.

Umowa przewiduje sposoby zapewnienia sprawiedliwych i jednomyślnych warunków dla inwestujących na Litwie przedsiębiorców z Australii oraz Litwinów, inwestujących w tym dalekim kraju.

„Będzie to sprzyjało rozwojowi kontaktów komercyjnych między Australią i Litwą”, odnotowała rezydująca w Sztokholmie ambasador.

Zepsuty kabel

W związku z uszkodzeniem przeprowadzonego przez dno Bałtyku bezpośredniego kabla optycznego między Litwą a Szwecją, „Lietuvos telekomas” i szwedzka spółka telekomunikacyjna „Telia” zorganizowały alternatywną łączność Wilna ze Sztokholmem korzystając z usług lotewskiego Telekomu oraz szwedzkiego operatora „Tele 2”.

Dyrektorka ds. badania rynku kompanii „Lietelija” - filiiowego przedsiębiorstwa „Teli” Ingrid Edling powiedziała, że kabel zerwany został na dnie Morza Bałtyckiego w ubiegły piątek wieczorem. Do miejsca uszkodzenia specjalny statek remontowy ma dotrzeć dzisiaj. Kanaly alternatywnej łączności Litwy ze Szwecją przez Łotwę zaczęły działać w poniedziałek po południu.

Szef dyplomacji pracuje...

Minister spraw zagranicznych Litwy Algirdas Saudargas w czwartek w Brukseli spotka się z sekretarzem generalnym NATO Javierem Solaną.

Przewidziane jest również spotkanie w ramach „intensywnego dialogu” z ambasadorami krajów NATO, wchodzących w skład Rady Północnoatlantyckiej oraz dyplomatami państw, zaproszonych do aliansu - Polski, Czech i Węgier.

Minister Algirdas Saudargas w Brukseli zamierza również spotkać się z komisarzem ds. łączności z zagranicą Unii Europejskiej Hanssem van den Broekiem.

Odbędzie się sesja

W dniach 26-28 listopada w stolicy Estonii Tallinnie odbędzie się 13 sesja Zgromadzenia Bałtyckiego „Państwa bałtyckie w zjednoczonej Europie”.

Na tę sesję wybiera się 20 członków delegacji sejmowej w Zgromadzeniu Bałtyckim, wiceprzewodniczący sejmowego Komitetu Spraw Europejskich Justinas Karosas, a także wiceminister spraw zagranicznych Rokas Bernotas oraz wiceminister gospodarki Viktoras Valentukivicius.

Na sesji Litwa przejmie od Estonii przewodnictwo w Zgromadzeniu Bałtyckim i kierować nim będzie do maja 1999 r.

(ELTA)

V. Adamkus przestrzega w Niemczech

UE może stać się „klubem wybranych”

Prezydent Litwy Valdas Adamkus wyraża wątpliwości co do chęci Unii Europejskiej (UE) rozszerzenia się. „Teraz nie mogę pojąć dokładnie, jakie są cele aktualnego kierownictwa UE w kontekście rozszerzenia się”, powiedział V. Adamkus w rozmowie z dziennikarzami niemieckiej gazety „Handelsblatt”.

We wtorkowym numerze pyta on, czy UE chce zostać klubem wybranych państw, dążących do jasno wyznaczonych celów ekonomicznych, czy chce rozszerzać się, aby stworzyć mocny ekonomicznie i politycznie kontynent europejski. V. Adamkus zaznaczył, że chciałby otrzymać jasną odpowiedź.

Prezydent Litwy ocenia sceptycznie tzw. „nowy realizm”, który w kontekście rozszerzenia UE propaguje niemiecki minister spraw zagranicznych Joschka Fischer. Saka postawa jest sprzyjająca wyłącznie

obecnym członkom organizacji, przyczynia się bowiem do umocnienia ich pozycji. „Jeśli obecnie działania będą prowadzone z uwzględnieniem tego, co jest dobre obecnie, to taki fakt okwestionujemy jako klub wybranych” - stwierdził V. Adamkus. Jego zdaniem, Litwa w końcu 1999 roku będzie gotowa do podjęcia negocjacji w sprawie wstąpienia, natomiast w roku 2005 chciałaby zostać pełnoprawnym członkiem UE. Litwa spodziewa się, że po wstąpieniu do UE, obywatelom jej zostało by zapewnić prawo swobodnego poruszania się po całej Europie. „O okresach przejściowych, jakie są rozważane, gdy mówią się o przyjęciu pierwszych nowych kandydatów z Europy Środkowej i Wschodniej, mam negatywne zdanie” - powiedział prezydent Litwy V. Adamkus w wywiadzie dla gazety „Handelsblatt”.

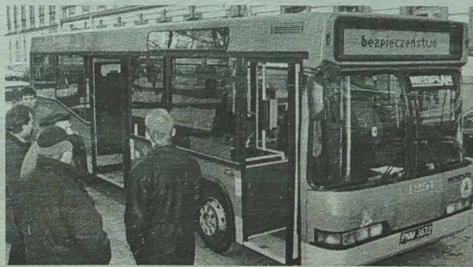
W CZORAJ UROCZYSTOŚĆ - DZIŚ PRACA

(Dokończenie ze str. 1)

Neoplany do naszego miasta sprowadziła inna firma polska „Neoplan”, która reprezentował dyrektor handlowy Waldemar Marek. Oto co powiedział: „Jest to nasz pierwszy kontakt z parkiem autobusowym m. Wilna. Przyjechały dwa neoplany - jeden z Kolobrzegu, drugi z Poznania, które w ciągu dwóch tygodni będą miały na ulicach Wilna tzw. okres próbny. Potem dojeżdżać jeszcze jeden samochód tego typu. Jeżeli gospodarze miasta i pasażerowie zaakceptują, będzie zawarta odpowiednia umowa i samochody zostaną na stałe w naszym mieście”.

Wicemier Juožas Imbrasas: „Polskie neoplany rozpoczynają od dnia dzisiejszego pracę na dwóch trasach - relacji nr 46 do Pilaite, oraz nr 11 na Zarzecze. Spodobały mi się osobieści z racji, że są niskopodłogowe, bardzo dogodne, szczególnie dla ludzi w wieku starszym i mających dużą pojemność - jeden liczy prawie 9 metrów długości, drugi zaś - 12 metrów. Ten ostatni może pomieścić 105 pasażerów (oczywiście to maksimum i na stojąco)”.

O walorach tego typu samochodów poprosiliśmy również

wypowiedzieć się kierowców Henryka Miszczaka oraz Zygmunta Zwierzchlewskiego, którzy przeprowadzili neoplany z Poznania.

- Dla pasażerów największy plus - to niska podłoga, którą można dopasowywać do wysokości krawężnika. Samochód jest bardzo cichy w użytku, ciepły, pasażer sam może otworzyć drzwi. Dwa lata wózek był eksploatowany na polskich drogach i uzyskał pozytywną ocenę pasażerów, sądzi, że tak będzie też w Wilnie. Dzisiaj mamy próbną rejs na ulicach Wilna, a od jutra za ich kierownicą będą koledy litewscy. Chętnie im pomożemy poznać dokładnie te wozy.

***
Od dnia dzisiejszego na ulicach Wilna można też będzie zobaczyć nowe karetki transportowo-wypadkowe, które staraniem firmy „Polskie Domy Handlowe” zostały sprowadzone z Polski. Nabyła je ZSA „Transmeda”.

O charakterystyce tego wozu poprosiliśmy dyrektora generalnego firmy Zbigniewa Nogala.

- Te karetki transportowo-wypadkowe są idealne do przewozu osób poszkodowanych w wypadkach drogowych, jak również transportu chorych do placówek medycznych. Dzięki przesuwanym bocznym drzwiom oraz dużym dwuskrzydłowym tyłom, uzyskuje się łatwy dostęp do przedziału medycznego. Nadwozie pojazdu posiada przestronną 2-osobową kabinę oddzielną od części medycznej półprzegrody, pozwalającą na swobodne przechodzenie z kabiny kierowcy do tylnej części samochodu.

Cieszymy się, że doszło do takiej transakcji. Przy okazji ułkon w stronę merostwa, które przyczyniło się również do tego. 10 wozów tego typu będzie odtąd służyło wilnińczykom.

HENA GŁADKOWSKA
NA ZDJĘCIACH: neoplan jeszcze przed gmachem samorządu; polskie karetki transportowo-wypadkowe od dziś służą wilnińczykom.

Fot. Marian Paluszkievicz

LDPP wzywa do zaciśnięcia pasa u wyższych urzędników

Prezydium Litewskiej Demokratycznej Partii Pracy (LDPP) w opublikowanym we wtorek oświadczeniu sugeruje, aby „nie osłaniać się propagandową zasłoną „wysokie wynagrodzenia - dobrym specjalistom” i już teraz powstrzymać wypłacanie wysokim urzędnikom różnych dodatków oraz premii”.

W oświadczeniu, które cytuje ELTA, wyrażone jest stanowisko liderów opozycyjnej partii, że najwyższe wynagrodzenie w państwie należy wypłacać urzędnikom najwyższej rangi - prezydentowi kraju, natomiast innym urzędnikom państwowym, niezależnie od tego, jak dobrymi są specjalistami, nie może być płacone więcej.

LDPP przypomina, że taki tryb wynagrodzeń określała ustawa o podstawach wynagrodzenia pracy urzędników państwowych i samorządowych, która miała się uprawomocnić od 1 lipca 1997 roku. „Jednakże obecne władze odłożyły na czas nieokreślony termin wejścia ustawy w życie. Jednocześnie nie kontrolowały przez Sejm rząd zaczął bez żadnego umiaru podnosić uposażenia urzędnikom” - podkreśla się w oświadczeniu prezydium LDPP. Stwierdza się też, że uchwalą z 1 lipca 1997 roku Sejm zalecił rządowi, aby nie podnosić wynagrodzeń żadnym kierowniczym pracownikom, zanim ta ustawa nie wejdzie w życie. Dlatego autorzy oświadczenia

domagają się, aby bezzwłocznie, jeszcze przed zatwierdzeniem wskaźników budżetu narodowego na 1999 rok, kierowca się normalnie tej ustawy przy ustalaniu wynagrodzeń urzędników.

„Obecnie, gdy nie są ściągane w pełni dochody budżetu państwa, gdy z tej przyczyny trzeba obcinać szczególnie ważne wydatki budżetu, należy oszczędzać środki administracji państwowej w sposób realny, a nie tylko słowami” - podkreśla się w oświadczeniu. Jego autorzy twierdzą, że popierają oburzenie społeczeństwa z powodu wysokich uposażeń urzędników, które 15 i więcej razy przekraczają średnią płacę w kraju.

Decyzje

Majątek funduszu blokadowego przekazano Izbie Probieczerzej

Majątek funduszu blokadowego składa się z 26,7 tys. wyrobów jubilerskich o wartości 1,8 mln litów. Wszystkie te wyroby są ze złota różnej próby, niektóre z diamentami, syntetycznymi szmaragdami oraz syntetycznymi korundami. Taki majątek funduszu blokadowego 1990 r. liczącego 81,8 tys. gramów przejęła na przechowanie i do oceny Litewska Izba Probieczerzej, podaje ELTA.

Litewska Izba Probieczerza dokona oszacowania tego majątku i przedstawi do upłynienia zgodnie z trybem określonym przez rząd.

Ministerstwo Finansów spodziewa się, że przed Bożym Narodzeniem zostanie zorganizowana pierwsza aukcja majątku przechowywanego w funduszu blokadowym 1990 roku.

Każdy wyrób, który ma być sprzedany na aukcji, zostanie

oznakowany znakiem funduszu blokadowego 1990 roku. Tym znakiem, wyobrażającym słup Giedymina i rok powstania funduszu, zostanie potwierdzona autentyczność majątku blokadowego.

Litewska Izba Probieczerza dochody ze sprzedaży ozdób, bileto dla publiczności i uczestników przekaże na specjalne konto funduszu blokadowego 1990 roku.

MRÓZ ZBIERA OFIARY

Zima pośpieszyła tego roku. Rozpanoszyła się na całego, bezlitośnie ukazując swe srobie oblicze, szczególnie wobec bezdomnych. Dowiadujemy się o nowych ofiarach mrozu. W miniony poniedziałek w różnych miejscowościach Litwy znaleziono zwłoki pięciu zamrzniętych osób. Jak się dowiedzieliśmy w wileńskiej kostnicy, w Wilnie znaleziono już zwłoki dwóch zamrzniętych mężczyzn w wieku około 30 i 60 lat, a także zamrzniętą 68-letnią kobietę. Tożsamość 30-letniego mężczyzny dotychczas nie została ustalona.

Bezdomni chowają się przed mrozem w piwnicach, czasem w niezamieszkałych domach, gdzie z całą pewnością nie jest ciepło, a gdzie można zasnąć i już się nigdy nie obudzić. Właśnie w opuszczonym domu w Wilnie przy ul. Subaczius znaleziono zwłoki kobiety i mężczyzny.

Do Wileńskiego Szpitala Kolejowego, gdzie udziela się pomocy dla ludzi z odmrożeńiami, przywożeni są pacjenci poszkodowani przez mróz. Kierownik oddziału chirurgii lekarz Vitas Duoba stwierdził, że od czasu, gdy rozpoczęły się mrozy, do szpitala trafiło 5 osób z mniej lub bardziej poważnymi odmrożeniami. Jednemu z pacjentów na skutek odmrożenia zostanie amputowana noga, reszta ma odmrożone palce rąk i nóg. Do szpitala opieki przy ul. Tyzenhauzo, gdzie

wśród pacjentów wielu jest ludzi bezdomnych, w tym roku pacjenci z odmrożeniami jeszcze nie trafiali.

Od 1 grudnia w przychodni dziecięcej "Zygimantas" ma być otwarte centrum pomocy medycznej dla bezdomnych dzieci. Jak twierdzi lekarz naczelny Vanda Uželiene, już teraz do przychodni przychodzą głodne, zmarznięte dzieci, które mieszkają bodajże na ulicy. Tu otrzymują czyste ubranie, udziela im się pomocy medycznej, a w razie potrzeby skierowuje się do szpitala.

Temat dnia

Jak trafnie zaznaczył kierownik oddziału chirurgii szpitala kolejowego Vitas Duoba, mrozu boją się nie tylko bezdomni. Marzniemy wszyscy. Marzną ręce, nogi, czerwienieje nos, szczypią policzki. A więc łatwo o odmrożenia.

Do odmrożeń szybko może dojść zwłaszcza przy silnym, mroźnym wietrze i dużej wilgotności powietrza. Odmrożeniu najczęściej ulegają palce rąk i nóg, pięty, policzki, nos i uszy. Przy powierzchniowym odmrożeniu skóra robi się biała i zdrętwiała. Jeżeli odmrozimy ręce lub nogi, należy je szybko zanurzyć w zimnej, a następnie w ciepłej wodzie, ale o temperaturze nie wyższej niż pokojowa. Na twarz można zasto-

sować ciepły okład z wody lub z ugotowanego w łupinie rozgniecionego ziemniaka.

Gdy na mrozie skóra zrobi się woskowabiata, sztywna i twarda, niepodatna na ucisk, pojawiają się pęcherzyki, oznacza to, że nastąpiło odmrożenie II lub III stopnia, wówczas należy jak najszybciej zwrócić się do lekarza.

Zimą nie należy zapominać o tym, że przed wyjściem z domu trzeba koniecznie zjeść ciepłe, pożywne śniadanie. Niewyspani, niedożywni, zmęczeni gorzej tolerują zimno, są bardziej narażeni na odmrożenia.

Zimowe obuwanie nie powinno być za ciasne. Na przystanku nie stójmy, ale przechadzajmy się, poruszając palcami rąk i nóg. Zimą nie należy też chodzić z gołą głową, bardzo dużo ciepła bowiem "ucieka" właśnie przez głowę.

Gdy się już przemarznie, to po wejściu do domu nie należy siadać w pobliżu pieca czy kaloryferów. Skóra nie znosi gwałtownych zmian temperatury. Tuż po przyjsciu nie należy pić gorących napojów i spożywać gorących posiłków. Pod wpływem gwałtownego ogrzania organizmu może dojść do rozszerzenia naczyń krwionośnych na twarzy.

Słowem, zimą należy być szczególnie ostrożnym, tym bardziej, że skutki odmrożeń bywają nieodwracalne.

Mirosława JANUSZKIEWICZ

KONKURS

"MOJA POCIECHA" 102 (169)

NA ZDJĘCIU - Justyna PRZEWALSKA (6 lat).

Patronat prasowy "KW":

Tomasz LUBIENSKI zaprasza na swój wykład do Uniwersytetu Wileńskiego?

"CZYJ MICKIEWICZ?"

Jest to temat wykładu znanego polskiego publicyisty i pisarza Tomasza Lubińskiego, autora cieszącej się wielkim powodzeniem książki pt. "M jak Mickiewicz". Wizytówkę autora i jego dzieła przedstawił nam we wczorajszym numerze "KW".

Dzisiaj ponawiamy zaproszenie na wspomniany wykład, który odbędzie się 26 listopada (czwartek) o godz. 15.00 w Sali Teatralnej (znajduje się w sąsiedztwie Rektoratu) Uniwersytetu Wileńskiego. Tomasz Lubiński oraz organizatorzy wykładu serdecznie zapraszają wszystkich chętnych i zapewniają, że wspólnie spędzimy czas będzie piękną okazją do nowego odkrycia Adama Mickiewicza w roku 200-lecia jego urodzin.

Jerzy SURWIŁO

Usunięto inspektorów handlujących przemycaną wódką

Trzej funkcjonariusze Powiatowej Państwowej Inspekcji Podatkowej, którzy w poniedziałek publicznie handlowali w śródmieściu wódką z przemytu, tymczasowo usunięci zostali ze swych stanowisk.

Jak informuje ELTA, kierownictwo Państwowej Inspekcji Podatkowej (PIP) zobowiązane zostało do zbadania w trybie pilnym czynów st. inspektora Powiatowej Inspekcji Miejskiej Donata Iwanauksa oraz inspektorów Irmantasa Gudasa i Sauliusa Areszki.

Tych funkcjonariuszy w ponie-

działek po południu zatrzymał st. komisarz policji kryminalnej Głównego Komisarzatu Policji m. Poniewiezia Romanas Lupeika, gdy zauważył kolejkę przy samochodzie D. Iwanauksa VW Golf. Nielegalny alkohol był sprzedawany z bagażnika.

Kierowniczka PIP Nijole Pitreniene twierdzi, że jeśli wina funkcjonariuszy zostanie udowodniona, czeka ich surowa kara. W komunikacie rzecznicy prasowej PIP stwierdza się, że takie fakty nie przystają nie tylko pracownikom państwowym, ale też administracji podatkowej.

Pochwała postępu gospodarczego

Przedstawiciele Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW) na spotkaniu z prezydentem Valdasem Adamkusem pozytywnie ocenili postęp gospodarczy Litwy, jej ustabilizowaną politykę monetarną.

Wicedyrektor MFW Shigemitu Sugisaki zapoznał V. Adamkusa z wynikami kilkuninowej misji.

Sh. Sugisaki zaakcentował, że Litwa powinna jeszcze doskonalić system podatkowy, realizować reformy strukturalne i co najmniej do roku 2000 zachować model zarządu walutowego.

Powołano Sąd Honorowy Sędziów

Dekretem prezydenta Valdas Adamkusa został powołany Sąd Honorowy Sędziów, podaje ELTA.

Członkami tego sądu zostali sędzia Sądu Apelacyjnego Antanas Abinglis, sędzia Wileńskiego Miejskiego Sądu Dzielnicowego nr 2 Petras Smaliukas, sędziowie Wileńskiego Miejskiego Sądu Dzielnicowego nr 1 Janina Skrodeniene i Raimundas Blaudzius oraz sędzia Kłajpedzkiego Sądu Okręgowego Julija Vaitulioniene.

KRONIKA POLICYJNA

Jak podaje dział Sztabu Informacji MSW RL, 23 listopada br. w kraju zanotowano 198 przestępstw, w tym: 11 obrażeń ciała, 2 gwałty, 32 chuligańskie ekscesy, 5 rabunków, 2 oszustwa, 147 kradzieży. Skradziono 20 samochodów, znaleziono - 1.

Zanotowano 21 wypadków drogowych i 10 pożarów. Znalezione zwłoki 8 osób. Zatrzymano 34 podejrzanych o popełnienie przestępstw.

Niebezpieczny temat

23 listopada o godz. 17 min. 20 na ul. Lakumu w Wilnie do R. S. (ur. 1964 r.) podszedł mężczyzna i poprosił o papierosy. Nastąpił konflikt, podczas którego R. S. został zraniony nożem w nogi i plecy. Napastnik zbiegł. Poszkodowanego umieszczono w szpitalu.

Rabunki

23 listopada około godz. 13 w piwnicy domu przy ul. Architektu w Wilnie 3 młodzi ludzie pobili A.S. i zabrali złoty łańcuszek z krzyżykiem i złoty pierścionek. Straty - 2.700 litów.

***

23 listopada o godz. 18 min. 45

Smutna statystyka

W tym roku darów otrzymano o jedną trzecią mniej

W ciągu pierwszego półrocza bieżącego roku nasz kraj otrzymał dary i pomoc wartości przeszło 88 mln litów, ale w porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego darów w tym roku otrzymano o 28,5 proc. mniej, informuje ELTA.

Według danych Departamentu Statystyki, 80,5 proc. darów instytucje, organizacje i mieszkańcy otrzymują z zagranicy.

W tym roku pomoc zagraniczną zmniejszyła się o blisko 33

proc., a instytucji litewskich - o 2,1 proc.

Aż o 46,8 proc. zmniejszyła się pomoc z USA, przeważnie w postaci dóbr materialnych. Z Niemiec otrzymaliśmy o 23 proc. mniej darów, a z Francji - o 21.

Wzrosła pomoc ze strony Japonii, Finlandii i Norwegii.

Największą część otrzymywanych darów stanowią leki (4,2 mln litów), medykamenty i sprzęt ortopedyczny (2,6 mln Lt) oraz środki transportu, części do niego (1,2 mln Lt).

o 1,4 proc., informuje ELTA.

Kredyt wewnętrzny w systemie działających w kraju banków pod koniec października sięgał 4 mld 500,1 mln litów, czyli o 6,6 proc. więcej niż we wrześniu. Najbardziej - o 38,9 proc. - wzrosły roszczenia wobec niefinansowych przedsiębiorstw państwowych. Roszczenia wobec rządu wzrosły o 6,1 proc.

Zmniejsza się majątek zagraniczny banków litewskich

Czysty majątek zagraniczny systemu banków litewskich w ciągu minionego tygodnia zmniejszył się o 2,9 proc. - stanowił on 4 mld 322,2 mln litów. Majątek zagraniczny sięgał 6 mld 839,4 mln litów. W porównaniu z wrześniem, zmniejszył się on o 2,4 proc. Zobowiązania zagraniczne stanowiły 2 mld 517,2 mln litów i zmniejszyły się

Zabawa andrzejkowa w kościele Ducha Św.

W piątek, 27 listopada w kościele Ducha Św. po Mszy św. o godz. 17.30 odbędzie się zabawa andrzejkowa dla młodzieży. Zaprasza się młodzież do tej zabawy przedawentowej.

J.L.

Firma "ARDENA" zatrudni:

○ głównego księgowego i księgowego;

○ sprzedawcę-menedżera do działu artykułów elektroinstalacyjnych.

Zgłoszenia są przyjmowane pod numerem: 25-05-80.

Prosimy o nadesłanie CV pod numerem fax'u: 26-10-36.

(Zam.657)

Przygotowała J. L.

Tym razem były Soleczniki

(Dokończenie ze str. 1)

Wirmia Loginowa doskonale daje radę z utworami zarówno Szopena, jak i Czurlionisa. Alina Żuk - to już wyrobiona klarncistka. Grupa baletowa, orkiestra smyczkowa... Wszystkie niemal muzy są reprezentowane w tej rejonowej szkole muzycznej, w której uczą się dzieci ze szkół miasteczka. Uczą się w trzech językach, w zależności od tego, w jakim języku jest lżej obcować uczniowi. Uczęszcza do niej 180 dzieci. Chętnymi byłoby jeszcze więcej, gdyż miasto się rozrasta.

Darem Senatu RP dla Solecznickiej Szkoły Sztuk Pięknych są organy YAMAHA, wyprobowane od razu podczas koncertu. Konsul generalny Mieczysław Jackiewicz powiedział, że szkoła ta ma wiele talentów, jej uczniowie wykazują wysoki poziom artystyczny na różnorodnych występach i konkursach.

Wiele wstrząszeń gości z Polski czekało w Domu Dziecka i Szkole-Internacie. O dzieci wymagające specjalnej troski zastrzeżono się tu po matczynemu. Ze skromnych środków, a właściwie siłami samych pedagogów i wychowawców wyremontowano tu niemal każdy kątek. Przytulności i czystości, które tutaj dostrzeżliśmy, nie da się kupić nawet za duże pieniądze.

Tak samo, jak nie da się kupić miłości do tych trudnych, upośledzonych pod względem umysłowym dzieci. Tutaj ją się wyczuwa w stosunku do każdego wychowanka. Wiele trudów nauczycielskiego kosztuje nauczenie pierwszaków pioseneczki czy powitalnego wiersza. Spisały się te dzieci przed gośćmi doskonale, a nawet obdarowały przybyłych "kwiatuśkami" własnego wyrobu. Trudno było nie zauważyć łez wzruszenia w oczach pani senator.

Został w Domu Dziecka jako dar Senatu RP telewizor PHILIPS oraz wideo tej samej firmy, a także gobelin z wizerunkiem Starówki Warszawskiej wraz z Kolumną Zygmunta. Pan Włodzimierz Bogusz przekazując ten dar Domowi, powiedział, że jest to dar dzieci dla dzieci, bo wykonały go wychowankowie Domu Dziecka w Polsce.

Dyrektor Solecznickiego Domu Dziecka i Szkoły-Internatu Danuta Jankowska nie ukrywała, że tak hojny dar te placówki otrzymały po raz pierwszy.

Wczoraj też delegacja Senatu RP odwiedziła szkołę w Butrymańcach, której wręczono komputer wraz z drukarką, później była szkoła w Turgielach, wzbogacona o komputer i zestaw cennych książek wraz z wydaniem encyklopedycznym. Nie pominięto też szkoły wileńskiej im. J.I. Kraszewskiego.

Młodzi artyści, wysoce goście i gospodarze rejonu - zdjęcie pamiątkowe po koncercie.

Poproszona o skomentowanie swej podróży do szkół Wileńszczyzny senator Anna Bogucka-Skrowńska powiedziała "Kurierowi", że w Solecznikach jest już po raz drugi - Natomiast po raz pierwszy przeprowadziła rozmowę z kierownictwem rejonu na temat sytuacji szkolnictwa polskiego. "Uważam, że rozdział środków finansowych na szkolnictwo musi być w zależności od potrzeb tych szkół i przy zachowaniu elementarnej sprawiedliwości" - powiedziała. Zdając sobie sprawę, że jest to dość trudne zadanie, pani senator uważa, że muszą być pewne mechanizmy, które by regulowały rozdziałenie tych środków, jeżeli przychodzą one do organizacji polskich. Zdaniem pani Anny Boguckiej-Skrowńskiej, takim mechanizmem mogłaby być bliźniacza współpraca szkół w Polsce i szkół Wileńszczyzny, wzajemne zainteresowanie, znalezienie konkretnych sponsorów dla konkretnych szkół.

Z kierownictwem rejonu poruszano również kwestie rekrutacji na studia. Zyczeniem wszystkich jest, aby mogła studiować młodzież narodowości polskiej z różnych środowisk, a nie tylko z miejskich, przeważnie jak było dotychczas, z Wilna. "Uważam, że rozmowa z merem Józefem Rybakim jest zapowiedzią głębszych działań." Zapoczątkowanie przez Senat cyklu roboczych wizyt i jednocześnie rozdział darów dla poszczególnych szkół i właśnie na prowincji jest nowym krokiem ze strony Senatu, co chodzi o wyrównanie szans Polaków w życiu Litwy. "Cieszę się, że w ramach trojki Senatu o szkolnictwo polskie przypadał mi Litwa, bo los Polaków wileńskich jest mi bliższy niż w innych krajach - mój ojciec ukończył Uniwersytet Stefana Batorego. Mamy

Przekazanie darów Solecznickiemu Domowi Dziecka. Od lewej: Włodzimierz Bogusz, Anna Bogucka-Skrowńska oraz Danuta Jankowska.

w rodzinie zdjęcia przedwojennego Wilna, domów, które teraz mam okazję rozpoznać" - powiedziała pani senator.

Dziś dalszy ciąg podróży po szkołach polskich Wileńszczyzny.

Krystyna ADAMOWICZ
Fot. Tadeusz Ważniewicz

I w domach miejskich, i w podmiejskiej chacie - nie zapominajcie o prenumeracie

KURIER WILEŃSKI

TRWA PRENUMERATA NA 1999 ROK

Codziennie wydanie - indeks 0044

	I mies.	III mies.	VI mies.
z dostarczaniem przez pocztę w szkołach	19 Lt	57 Lt	114 Lt
w księgarniach: S.K. ul. Auszros Vartu (Ostrobramska) 9	15 Lt	45 Lt	90 Lt
ul. Elephas", ul. Olandu 3	15 Lt	45 Lt	90 Lt
w redakcji	14 Lt	42 Lt	84 Lt

Sobotnie wydanie - indeks 0172

	I mies.	III mies.	VI mies.
z dostarczaniem przez pocztę	3,90 Lt	11,70 Lt	23,40 Lt

"Kurier Wileński" można zaprenumerować w każdym urzędzie pocztowym.

Prenumerata dla czytelników za granicą

na I miesiące -	16 USD
na III miesiące -	48 USD
na VI miesięcy -	96 USD
na rok -	192 USD

Podajemy konto bankowe, na które można wpłacić pieniądze z podaniem dokładnego adresu prenumeratora:

Lietuvos taupomais bankas,
Sostines skyrius

Pašilaitiū klientu aptarnavimo poskyris,
Banko kodas 60111, valiūtine sąskaita Nr 1871006099

Gazety wysyłamy bezpośrednio z redakcji - 5 numerów raz tygodniowo.

Sprawa ma być załatwiona do 2000 roku Właścicielom należy jeszcze zwrócić około 100 tys. hektarów lasu

Do roku 2000 właścicielom zamierza się zwrócić około 100 tys. ha lasów. Obecnie na Litwie lasów prywatnych jest przeszło 350 tys. hektarów, co stanowi około 17-19 proc. maszywów leśnych Litwy, informuje ELTA.

Przypuszczalnie lasy prywatne mogą stanowić około 40 proc. ogółu lasów, twierdzi dyrektor Departamentu Lasów i Terenów Strzeżonych Ministerstwa Środowiska Vyngandas Mierkis. Tymczasem ziemia zwracana jest szybciej niż lasy, gdyż projektanci i

mierniczy napotykają sporo przeszkód. Akty prawne zakładają, że projekty regulacji rolnych mają być uzgadniane z nadleśnictwami, ale w praktyce często się na to nie zważa. Nadleśnictwa Wileńskie, Cytowińskie, Niemenckie, Wiłkomierskie i Preńskie nie są informowane o polaciach leśnych, zwracanych właścicielom. To wszystko utrudnia pracę nadleśnictw i leśnictw w planowaniu wyrobów, innych robót leśnych, prowadzi do nieporozumień w przypadku prywatnych posiadłości.

Drobna i średnia przedsiębiorczość

Przy pomocy ustaw próbuje się rozstrzygać problemy

Przyjęta we wtorek w Sejmie ustawa o rozwoju drobnej i średniej przedsiębiorczości określa podmioty drobnej i średniej przedsiębiorczości oraz formy stosowanej wobec nich pomocy, podaje ELTA.

Zgodnie z przyjętym dokumentem, podmiotami takiej przedsiębiorczości są osoby fizyczne, które nabyły patenty, mikroprzedsiębiorstwo - przedsiębiorstwo indywidualne (personalne), w którym pracują właściciel i członkowie jego rodziny, jak też drobne przedsiębiorstwo (zatrudniające nie więcej niż 9 pracowników) oraz przedsiębiorstwo średnie (nie więcej niż 49 pracowników).

Ustawa głosi, że środki na popieranie drobnej i średniej przedsiębiorczości, przewidziane

w budżecie państwa i budżetach samorządowych oraz na podstawie decyzji rządu będą przydzielane ze środków Funduszu Prywatyzacji. Przewiduje się również udzielanie pomocy zgodnie z rządowymi, powiatowymi lub samorządowymi programami rozwijania przedsiębiorczości drobnej i średniej.

Jak podaje ELTA, praktycznie wszyscy parlamentarzyści są przeświadczeni, że to dokument potrzebny, jednakże jego treść spotkała się z zastrzeżeniami. Przedstawicielka centrystów Jurate Matekoniene wyraziła ubolewanie, że w kraju nie ma państwowej strategii rozwijania przedsiębiorczości, w tym również drobnej i średniej. Jej zdaniem, narodził się dokument "niedonoszony".

W Wileńskiej Szkole Średniej im. M. Dobużyńskiego Uczczono pamięć wybitnego scenografa i malarza

Patron tej szkoły, znajdując się na Zwierzyncu, prof. Mstisław Dobużyński (1875-1957), znakomity scenograf, malarz i grafik, w dzieciństwie i wczesnej młodości niejednokrotnie był w tej wileńskiej dzielnicy. W wielu swoich dziełach obrazował widoki Wilna i Litwy, zostały trwały ślad nie tylko w malarstwie, scenografii teatralnej i w kulturze rosyjskiej, ale także i w litewskiej.

Poprzez ojca, gen. korpusu wojsk rosyjskich Waleriana Dobużyńskiego, który szano-

wał polskie tradycje patriotyczne swego rodu, był m.in. współzałożycielem Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie i jego bibliotekarzem, oraz całą rodziną wileńską, imię Mstisława Dobużyńskiego nie jest również obce w polskich dziejach wileńskich. Litewski badacz historii polskiego rodu szlacheckiego Dobużyńskiego, wywodzącego się spod Poniewieża, Donaldas Strikulis ustalił, że gen. Walerian Dobużyński oraz wileńska część jego rodziny i krewnych spoczęli w rodzinnym grobowcu na Rossie. Obecnie miejsce to jest ca-

łkowicie zdewastowane i wymaga gruntownego odnowienia oraz opieki. Z zamiarem dokonania tego noszą się nauczyciele, uczniowie i rodzice szkoły im. M. Dobużyńskiego oraz starzy wilanianie. Przed rokiem zainicjowano zbieranie datków na ten szlachetny cel.

Kolejne datki wpłynęły podczas Dnia Pamięci, poświęconego Mstisławowi Dobużyńskiemu (zm. 20 listopada 1957 r.), który się odbył w wileńskiej szkole jego imienia. W ramach tej imprezy zorganizowano "okrągły stół" nt. "M. Dobużyński dzisiaj na Litwie" z udziałem ambasadora Rosji w RL Konstantina Mozela, attaché kulturalnego Ambasady Wadima Prokopowicza, st. bibliotekarza działu rękopisów Biblioteki Narodowej M. Mażydyasa Rimy Dirsyte, krytyka teatralnego Donaldasa Strikulisa, dyrektora Rosyjskiego Centrum Kulturalnego w Wilnie Pawła Ławryńca, miłośnika twórczości Mstisława Dobużyńskiego, rodowitego wilanianina Jerzego Surwiły, którego prababcia utrzymywała kontakty z

wileńską rodziną malarza. Gospodarzą "okrągłego stołu" reprezentowały: dyrektorka szkoły Elena Goworowa i dr nauk humanistycznych, wykładowczyni Elena Bachmiejewa.

Przed rozpoczęciem imprezy na grobach rodziny Dobużyńskich na Rossie złożono kwiaty. W szkolnym muzeum M. Dobużyńskiego została otwarta nowa ekspozycja oraz przedstawiona twórczość uczniów szkoły, a że są w tej dziedzinie wszechstronni, świadczył bardzo udany koncert, który zaprezentowali licznie zgromadzeni uczestnikami "okrągłego stołu".

Miłą niespodzianką sprawił dyr. Paweł Ławryniec, który w darze przekazał szkole świeże egzemplarze edycji "Mstisława Dobużyńskiego i Lietuva" - płon wileńskiej konferencji międzynarodowej (12-13 grudnia 1995 r.), poświęconej 120. rocznicy

urodzin artysty. Wśród autorów zamieszczonych publikacji są: Jolita Steponaitiene, Jerzy Surwiło, Algirdas Gaižutis, Ilona Mažeikienė, Ingrida Korsakaite, Donaldas Strikulis, G. Czugunow, Natalia Arlauskaitė i in. Po raz pierwszy w tej edycji, przeznaczonej dla badaczy sztuki i historii kultury Litwy, wykładowców wyższych i średnich zakładów naukowych, ujrzały światło dzienne wiersze autorstwa Mstisława Dobużyńskiego.

Inf. w.l.

NA ZDJĘCIACH: ambasador Rosji Konstantin Moxel i attaché kulturalny Wadim Prokopowicz podczas zwiedzania szkolnego muzeum M. Dobużyńskiego; fragment koncertu z roztańczoną "Kalinką".
Fot. Marian Paluszkiwicz

W 135. rocznicę śmierci Onufrego Pietraszkiewicza

Uratował archiwum filomatów

Dzisiaj mija 135. rocznica śmierci filomaty Onufrego Pietraszkiewicza. Nufrem przez kolegów nazywanym, serdecznego przyjaciela Adama Mickiewicza. To właśnie Pietraszkiewicz jako archiwista Towarzystwa Filomatów uratował w 1824 r. wiele pamiętek oraz archiwum filomatów pomimo śledztwa Nowosiłcowa.

Po procesie filomatów i zesłaniu Nufrego na wygnanie, następnie po jego śmierci (zm. w Wilnie w 1863 r.) archiwum przechowywała cała wileńska rodzina Pietraszkiewiczów. Jego porządkowanie i katalogowanie ukończyła wnuczka

brata Onufrego - Józefa, Stanisława Pietraszkiewiczówna, przed wojną i po wojnie - zasłużona polonistka szkół polskich Wilna, w tym 5 Średniej.

W swoim czasie prof. J. Kalenbach z Akademii Umiejętności w Krakowie otrzymał od Pietraszkiewiczówny jako depozyt "Archiwum" na okres prac wydawniczych. Edycja "Archiwum" ukazała się stopniowo na przestrzeni szeregu lat i w postaci wielu ksiąg. Przekazany do Krakowa depozyt przed wojną wrócił do Wilna. W czasie wojny Stanisława Pietraszkiewiczówna uratowała go i przechowała do swej śmierci, która nastąpiła 23 września 1952 r. Spoczęła na wileńskiej Rossie, nie opodal Onufrego Pietraszkiewicza, innych spoczywających tutaj członków tej zajej wileńskiej rodziny.

Dzisiaj graby zasłużonej dla kultury litewskiej i polskiej rodziny Pietraszkiewiczów, stojące na nich pomniki wymagają opieki, w najopłakawszym stanie jest ogrodzenie. Niestety, ani 200. rocznica urodzin Mickiewicza, przyjaciela Onufrego Pietraszkiewicza, ani niejednokrotne apele nikogo nie zainteresowały i nie wzurzyły.

Jerzy SURWIŁO
NA ZDJĘCIU: tu spoczywają Pietraszkiewiczowie.
Fot. Marian Paluszkiwicz

III Festiwal Piosenki Harcerskiej

"Gdzie słyszysz śpiew, tam idź, tam dobre serca mają..."

Takie oto słowa widniały w liście zaproszeniowym na III Festiwal Piosenki Harcerskiej, który odbył się w sobotę 21 listopada o 15 godz. w szkole im. Jana Pawła II. Staranne przygotowania festiwalowe trwały od samego rana. Ktoś przyczepiał dekoracje, inny przygotowywał wystawę harcerskich zdjęć, by podczas przerw nikt się nie nudził, jeszcze inny rozpałał świece, które stanowią upiększenie sceny... Kilka minut po piętnastej wreszcie rozsunęła się kurtyna i w świetle płonących świec oczom widzów ukazał się "anioł", a tuż za nim "diabeł" - byli to wspaniali prowadzący naszej imprezy. Sala była pełna harcerzy, rodziców i wszystkich tych, którzy lubią harcerskie melodie. Jako pierwsi na scenę były zaproszone zuchy i chociaż byli to najmniejsi i najmłodszy uczestnicy festiwalu, wypadli bardzo dobrze i w nagrodę otrzymali burzę oklasków i sympatyczne upominki. Dziecięcy śpiew i uśmiech może rozweselić i ożywić każde serce, więc zuchowe piosenki wprowadziły wszystkich w świat radości. Zaraz potem, na scenie pojawiły się zespoły harcerskie. Dźwięczały piosenka za piosenką, w czasie przerwy publiczność zabawiał zespół z Polski, duet "Vabank" z Litwy oraz Aneta, Irena i Rysiek z Polskiego Studia Estradowego w Wilnie.

Za grupą harcerską na scenę wkroczyły zespoły starszoharcerskie.

Na tegorocznym festiwalu pojawiło się więcej akompani-

torów i to nie były jakich. Mogliśmy usłyszeć dźwięki pianina, gitar, fletu oraz grzechotek. Bardziej dobrany i bogatszy był śpiewany repertuar harcerskich piosenek. Jurorzy mieli nie lada kłopot z wytypowaniem zwycięzców. Każda drużyna nas czymś zadziwiła...

Chodzący po scenie "hipi" z dużymi przeciwśłonecznymi okularami i długimi włosami z 5 WDH "Stopa", który śpiewał "noś, nos zawsze długie włosy" lub wykonana przez dh. Roberta z 9 WDH "Szlak" harcerska piosenka przerobiona na rapowy styl dają do zrozumienia, że czego tyłko harcerze nie zrobą, aby zająć pierwsze miejsce. Po długich naradach jurorzy wreszcie oznajmili - kto został zwycięzcą. No więc, pierwsze miejsce w grupie harcerskiej zajęła 4 WDH "TROP", a w grupie starszoharcerskiej zespół "Daleko od drogi". Festiwal miał się ku końcowi. Dh. Adas wniósł tradycyjny tort, na którym paliły się... trzy świeczki, gdyż w sobotę nasz harcerski Festiwal skoń-

czył już TRZY LATKA. Wszyscy chętnie częstowali się ciastem i gorącą herbatą. Na zakończenie "anioł" i "diabeł" wręczyli wszystkim sponsorom i tym, którzy przyczynili się do organizacji festiwalu, śliczne aniołki - skromne upominki. Więc jeszcze raz dziękujemy za sponsorowanie: firmie "Ardena", przewodniczącemu ZHPnł dh. Adamowi Błaszkiwiczowi, kawiarni - klubowi "Alina", Związku Polaków na Litwie, ZSA "Automaszina dażymas", Departamentowi do Spraw Mniejszości Narodowych i Problemów Regionalnych; za pomoc: państwu Marynie i Pawłowi Rusom, p. Milinkiewicz, klerykowi Wiktorowi i Ryskowi.

Dziękujemy również 3WDH "TROP", 9 WDH "VIATOR" za organizację festiwalu.

Kończąc życząc - niech na waszych ipsisach zawsze panuje uśmiech i piosenka, bo "człowieku, wierz mi - tylko zli ludzie nigdy nie śpiewają".
pion. dh. Agata KORWIŁ

Jak już informowaliśmy, w siedzibie Związku Pisarzy Litwy miało miejsce omówienie dorobku poetyckiego polskiej młodzieży szkolnej Wilna i Wileńszczyzny. Dziś zamieszczamy w „Kolumnie” analizę tej twórczości oraz utwory poszczególnych uczniów. Informujemy też, że nadal będziemy zamieszczać co ciekawsze

próbki wszystkich naszych Czytelników, krócej mówiąc, otwieramy rodzaj wolnej trybuny literackiej dla próbujących sił na tym polu. Zachęcamy więc do czytania naszych lamów literackich, które obiecujemy zamieszczać systematycznie. Zapraszamy też do współpracy w sensie ewentualnych propozycji, życzeń, postula-

tów, no i nadsyłanie przede wszystkim pięknej poezji czy prozy.

Odpowiadać będziemy wszystkim i zasadniczo na tych stronach, co już dziś czynimy. Podajemy tylko inicjały i miejscowość, licząc, że autorzy korespondencji sami siebie rozpoznają. Te praktykę będziemy stosować również na przyszłość.

O UCZNIOWSKIEJ „ALCHEMII SŁOWA”

Już po raz drugi Sekcja Pisarzy Polskich przy Związku Pisarzy Litwy (prezes A. Sokolowski) zwróciła się do mnie z prośbą o wzięcie udziału w pracy komisji, powołanej do oceny twórczości młodych adeptów pióra, konkretnie: uczniów szkół polskich na Litwie.

Jeżeli chodzi o nadesłane prace (głównie wiersze), szczególnie aktywni okazali się uczniowie klas 5 - 8. Przedstawiono do oceny dorobek uczniów klas starszych był skromniejszy ilościowo, ale bogatszy ze

autorów towarzyszy bardziej dojrzała refleksja intelektualna nad problemami i sensem ludzkiego istnienia.

O. Generałowa, na przykład, potrafi dość umiejętnie łączyć abstrakt z konkretem, zostawiać jakieś niedopowiedzenia, stawiać raczej pytania niż sięgać po gotowe, rutynowe odpowiedzi. Dość impornującą brzmi jej wiersz (podzielim tu zdanie A. Śnieżki) zaczynający się od akapitu „Przy pomniku nadziei...”

Śmiałe tony wydobywają się z poezji

Problemy egzystencjalne nurtują wielu młodych autorów, nie zawsze, oczywiście, prowadząc do katastroficznych nastrojów. Dość oryginalnie, na przykład, „pielegnuje nadzieję” J. Rozmysłowicz w wierszu „Technem ciszę...”. J. Baraszkiewicz, podnosząc nie mniej istotne zagadnienia, potrafi również korzystać ze skrótów myślowych, jak, na przykład, w nie pozabawionym turpizmów czterowierszu, który można uważać za całkiem udany utwór w stylu haiku („Wina”).

Zasługują również na uwagę poszczególne wiersze takich autorów jak: Ilona Sumbar (klasa XII, Szkoła Średnia w Bujwidzach), Gabriela Zajko (klasa X, Szkoła Średnia w Niemieżu), Alicja Mickiewicz (klasa X, Szkoła Średnia im. W. Syrokomli), Irena Jurgo (klasa XII, Szkoła Średnia im. Sz. Konarskiego).

Nie najlepszym tropem idą ci początkujący poeci, którzy sięgają do wyczerpanej już rekwizytami, piszą o „słowikach”, „strumykach”, „gwiazdach”, „księżycu” itp. Rzadko zdarzają się w tej materii jakieś przełomy. Dość pociągająco brzmi, powiedzmy, wiersz Wiesławy Żukowskiej (klasa VII, Szkoła Średnia w Rudominie) „Zmierzyć”.

Godne odnotowania są również tłumaczenia wybranych tekstów Maironisa, V.M. Putinasa, A. Vienaziindysa, dokonane przez Grzegorza Pileckiego (klasa XII, Szkoła Średnia w Mesztagole), chociaż wymagają jeszcze doszlifowania, gdyż kurezowe trzymanie się dosłowności narusza nieraz rytmikę oryginału. Tłumacz powinien skrzętniej poszukiwać w bogatym zasobie synonimicznym języka, dokonywać w razie potrzeby różnorodnych przestawianek, żeby nie naruszać zbytnio również brzmieniowej strony oryginału.

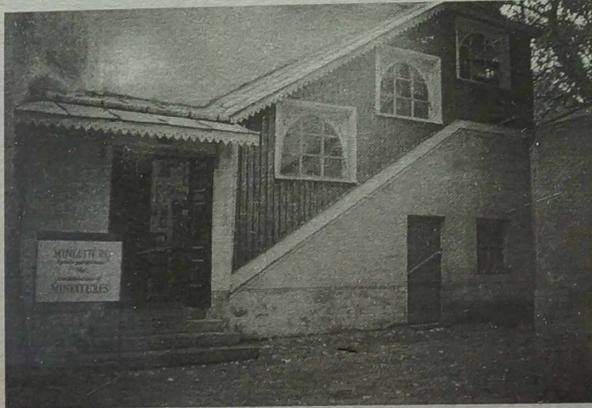
Korzystając z okazji chciałabym przypomnieć młodym autorom, jak również ich nauczycielom, pierwszym zapewne odbiorcom i krytykom owej twórczości, jak się wierszy nie pisze. Chodzi o to, że wśród tekstów, szczególnie autorstwa młodszej grupy wiekowej, było sporo tzw. rymowanek, czasem po prostu jakiegoś wierszoklektwa. Bardzo często pisanie wierszy kojarzy się młodym twórcom przede wszystkim z rymowaniem i powstają w wyniku wiersze katarynkowe, nie przynoszące nic nowego ani pod względem treści, ani formy. W tego rodzaju wierszach rymy są dobierane najczęściej bez żadnego uzasadnienia, beznamiętnie, nie wnioskując

w treść utworu. Zdarzają się czasem nawet jakby rymowane „perelki na opak”, zdarzają się również tak oklepane rymy jak „gaje-ruczące”, „wiosna - radosna” itp.

Napisanie dobrego wiersza wymaga nie tylko natchnienia, wymaga też skrupulatnej pracy nad słowem. Należy pamiętać o tym, że owe najwłaściwsze słowa nie od razu przychodzą i przychodzą nawet „mistrzom nad mistrzami”. To spod pióra naszego wielkiego Rodaka, tegorocznego Jubilata, samego A. Mickiewicza wydosławiły się zwierzchnia czy raczej wątpliwość i narzekania na to, jak trudno jest się zdobyć na oryginalność:

„Nieraz myślisz,
że zdanie urodziłeś z siebie,
A ono jest wysrane
w macierzyźnie chlebie
Albo nim nauczyciel poił ucho twoje...”

Poeci, i duzi, i mali, musieliby również pamiętać o tym, że ktoś, jeżeli nie oni, ma stać na straży mowy ojczystej. Być poetą - to zaszczyt, ale i wielka odpowiedzialność. „Moja wierna mowo, służyłem tobie” - mówi nasz rodzimy Noblista Cz. Miłosz.

Jeden z zakątków uniwersyteckich.

względem na bardziej dojrzałe i starannie opracowane teksty.

Wiele pocieszający jest fakt, że w dobie powszechnego, zdawałoby się, kryzysu literatury, w okresie, kiedy nawet doświadczeni mistrzowie słowa narzekają na brak nowych tematów i środków wyrazu, młodzi i najmłodszy próbują swoich sił w tej niełatwej, ale i szlachetnej dziedzinie. Lektura tekstów młodocianych twórców sprawiła mi niemal przyjemność, gdyż przedstawione utwory są dowodem tego, że istnieją jeszcze ludzie wrażliwi, czuli na piękno otaczającego świata i, odwrotnie, mówiące eufemizmami, nieobojętni na „niepiknie” czyni i zachowania człowieka, które, niestety, często się zdarzają.

Wiersze uczniów klas starszych dają wiele do myślenia, jeżeli chodzi o zawartość w nich ocenę naszej rzeczywistości. W poezji młodych autorów przeważają nastroje smutku i rozczarowania, czasem wręcz pesymizmu. Niektórzy mają tego świadomość. Jeden z wierszy Ireny Jurgo ma, na przykład, tytuł „Fala dekadentyzmu”. Ktoś inny, nie zawsze, niestety, w oryginalnych sformułowaniach, próbuje się zdobyć na „gest miłosierdzia”, przyjaźni, stawiając nieraz bardzo maksymalistyczne zadania zmiany świata i stałego kroczenia naprzód.

W poezji młodych udało się wytopić i dążenie do wszechstronnego ujmowania rzeczywistości, i próby filozofowania na jej temat, i wielość nastrojów, i szczerść wypowiedzi. Gorzej jest z odnalezieniem własnego sposobu wyrażania przeżyć, chociaż niektórzy już całkiem niezłe operują słowem.

Zasługują na wyróżnienie wiersze Olgi Generałowej, uczennicy klasy XI Szkoły Średniej im. Sz. Konarskiego, Romualda Ławrynowicza, ucznia klasy X Szkoły Średniej im. Jana Pawła II oraz Joanny Baraszkiewicz i Joanny Rozmysłowicz, uczennicy klasy XII tejże szkoły. Tekstom nazwanych

R. Ławrynowicza, którego twórczość jest podsyta bardzo gorzką ironią i na pewno przybliżyła stan ducha młodego pokolenia, zagubionego w naszej rzeczywistości, przeświadczonego, iż (powtórzę za autorem):

„robimy wszystko,
choć nic się od tego nie zmieni
szukamy samych siebie...”
(„Sobota w mieście”).

A to poszukiwanie siebie... Czy poszło we właściwym kierunku? - chciałoby się zapytać idąc za sugestią autora „Dym papierosów”, „narkotyczne dusze”, „psychiczne zakażenie” - oto nieodłączne rekwizyty danej poezji. Przebывanie zaś w takiej rzeczywistości prowadzi niemal do katastrofizmu, do myśli o pochłanianej wszystkim śmierci. Pojawiają się obrazy powodzi, motywu utonienia w morzu czyli, uogólniając, unicestwiający żywioł wody. Czyżby odległe echa poezji wileńskich „żagarystów”?

Gdzie „Grażynę” przepisywano...

Fragment fresku w księgarni „Litera”.

Żeby tej mowie służyć, żeby tworzyć wzorce pięknego, harmonijnego, logicznego łączenia słów, trzeba ją dobrze znać. I tu jest, niestety, słaba strona wielu młodocianych poetów, którzy w wielu przypadkach nie uniknęli potknięć językowych.

Na zakończenie chciałabym się zwrócić również do tych, których próby poetyckie pominięto dzisiaj milczeniem. Nie warto się zrażać, na razie trzeba wytrwale pracować, dużo czytać, ujawniać próbki swojej twórczości dla krytycznej oceny bardziej doświadczonych: nauczycieli, poetów.

Start omawianej grupki młodych twórców przypada na rok Wielkiego Jubileuszu i ma miejsce w najbardziej może poetyckim zakątku świata, na ziemi Mickiewiczowskiej pamięci, ziemi, która wydała wielu innych artystów słowa (przypominajcie przy okazji, o kogo tu chodzi). To zachęca, bez wątpienia, do sięgnięcia po pióro, pamiętajmy jednak, że jeszcze bardziej zobowiązują.

doc. Halina TURKIEWICZ,
kierownik Katedry
Filologii Polskiej WUP

Przy pomniku nadziei

Czas gromadzi
tłumy przechodniów
Oddychają powietrzem
przysyconym
Odozem myśli o tym co przemija
Myśli o niczym
Opętani ideą przetrwania
Zagubieni w paradoksach bytu
Niezdolni już do uniesień
Czekają wciąż
I wierzą w przyszłość
Bo przyszłość pokaże...

Olga GENERALÓWA,
kl. XI, Szkoła Średnia
im. Sz. Konarskiego

Worek

z piaskiem i cudo

Oto idzie to na co
zawsze czekałem
lecz nigdy nie chciałem tego
tak dużo w mym mieście
oto idzie powódz
by wymyć me miasto
z brudów i grzechów
i z tego co zawsze kochałeś
z siebie
Woda złała,
zniszczyła ich zasady
jak ścianę mojego mieszkania
gdy idę po ulicy przez którą płynię
toksyczny tlenek wodoru
a pod nogami leżą głowy
martwych świni
też się cieszy,
że nie jesteś swinią.
Jestem tak szczęśliwy
patrząc na mokre ciemne chmury
bujając i topiąc się w nich...
jedynej przyjacieli
tych dziwaków na dole
to worek z piaskiem
nie pozwala on im
odczuć bóstwa powodzi
tak wspaniałej
cudownej
na zawsze...

Romuald ŁAWRYNOWICZ,
kl. X, Szkoła Średnia
im. Jana Pawła II

Tchnęłam ciszą
w moją doniczkę
stojącą na parapecie
mego wnętrza

Po krótkim spacerze
badyłek w niej stojący
ożył
i niema od wrażenia

zbierałam pomidory
mojej dojrzałej już nadziei

Tchnęłam wiarą
w doniczkę
stojącą w moim wnętrzu
jesienią będę
zbierać plony w moim
ogromnym ogrodzie

Joanna ROZMYŚLÓWICZ,
kl. XII,
Szkoła Średnia im. Jana Pawła II

Wina

Pogryzione robakami grzechu
swoje cnoty
plują przez dziurę
mojego sumienia

Joanna BARASZKIEWICZ,
kl. XII,
Szkoła Średnia im. Jana Pawła II

Łza

Chciałabym być łzą
Mieszkać w twoich oczach
Błądzić jak ten deszcz
wiosenny po szkłe
By spłynąć po rozpalonych
policzkach

Dotrzeć do ciepłych,
wilgotnych twoich rąk
By znów poczuć twój oddech.

Ilona SUMBAR,
kl. XII,

Szkoła Średnia w Bujwidzach

Ostatni deszcz

Deszcz
Łzy
Pocałunki
Ciepłe słowa
I rozstanie z tobą
Wszystko to było
Ściekało po szybach
Nie mogę zatrzymać
Ten ostatni deszcz z tobą
Gdy szeptałeś ciepłe słowa
I mówiłeś, że będziemy ze sobą
Ale myśli były przy innej
Nie kochałeś mnie w deszczu
Więc nie kochaj mnie
W słonecznym ulic śpiewie.

Gabriella ZAJKO,
kl. X,
Szkoła Średnia w Niemieżu

Była zmarznięta,
zmknięta, brudna
i czuła, że cały świat patrzy na nią
i pyta: „Której pijacki
jest to dziecię?”.

Szła dość szybko,
trącała ją rękami,
Przepychali się, wazili
nieomal na głowę.

I pomimo że mówila
„przepraszam” -
wkładali na nią suknie
bezwstydnicy.
Czy dziś człowiek niezamożny
ma prawo do życia?
Alicja MICKIELEWICZ,
kl. X,
Szkoła Średnia im. W. Syrokomli

Prawo Wszechświata

Słyszę kroki zmierzchu,
słyszę, jak czas upływa
w siną dal przeszłości,
słyszę, jak bije me serce -
cicho,
w rytm kroków czasu,
w rytm prawa Wszechświata.
Sięgam po garstkę wspomnień
i wije z nich nową nadzieję,
jeszcze szczyptę marzeń
i wianek jest gotowy.
Puszczę go po wodzie życia,
ale i tak zatrzyma się
na zakręcie.
Idę nocną ulicą,
wianek nadziei
z sobą niosę,
szukam innej rzeki.
Słyszę, jak bije me serce -
cicho, ciszej...
Przestaje powoli,
w rytm kroków czasu,
w rytm prawa Wszechświata.

Irena JURGO,
kl. X,
Szkoła Średnia
im. Sz. Konarskiego

Zmierzch

Delikatnie różowe niebo
Lekki szum drzew

Ucichła dzienna wrzawa ptaków
Zasłuchało się każde stworzenie
O, jak pięknie jest istnienie
Coś szepce cisza do ciszy
Lecz tego nikt nie usłyszy...

Wiesława ŻUKOWSKA,
kl. VII,
Szkoła Średnia w Rudominie

„Zegnaj, kwiateczku...”

Zegnaj, kwiateczku najdroższy!
Zegnaj i szczęście...
mnie biednemu
Widzę, przeznaczył mi Najwyższy,
By cierpieć na świecie
samotnemu.

Jeżeli tylko brzoźka chwiejna,
Przez wieki płacząc, pojmie mnie,
Jeżeli tylko ptak Ci powie,
Co swego gniazda nie znajdzie...

Kochałem Cię i kochać będę,
Dopóki ziemią nie zasypią mnie,
Na skrzydłach marzeń
wnet przylecę
serce znajdzie Cię.

Już nigdzie Ciebie nie zapomnę,
Bo dusza ma zostanie tu:
I niech kochając nawet umrę -
Prawdziwą miłość przyjmie Bóg.

A. VIENAŻINDYS

Tłumaczenie
Grzegorza PILECKIEGO,
kl. XII,
Szkoła Średnia w Mejszagole

Odpowiedzi PT Czytelnikom

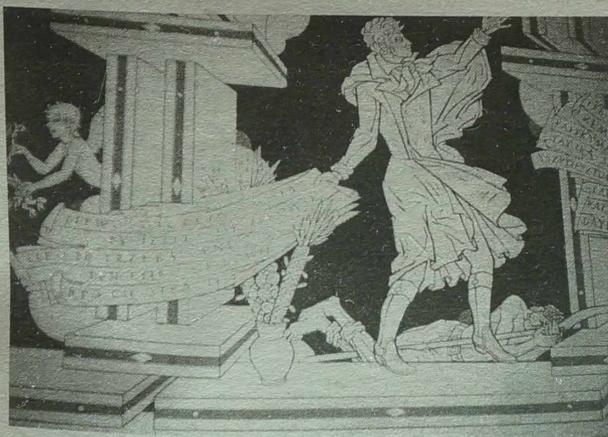
Pan L.S., Soleczniki:
Dziękujemy za większą przesyłkę materiałów, możliwe, że fragmenty wyko-
rzystamy przy stosownym temacie.

Pan W. H., Skirlany:
Miło by było nam wykorzystać Pański wiersz, niestety, tym razem stanowi na-
gromadzenie jedynie retorycznych pytań bez ciekawszej oprawy poetyckiej.

Pan J. W., Szklary:
Wiersza nie zamieścimy, ale się solidaryzujemy z Pana troską: /Po co ta wód-
ka, po co pijactwo?! Szpecimy siebie i swoje państwo.../ Drodzy Rodacy! Jak
my żyjemy? Czy nie za dużo wódki pijemy?!

Pani A. M., Mickuny:
Nawet sympatyczne są Pani wierszyki, ale jeszcze trzeba pracować nad języ-
kiem i to sporo. Uczucia są, to dobrze. Ale „...jesteś wciąż trochę zły /I takim
zostaniesz na wieki!/. Czyżby?

Przygotowanie kolumny i fot. Danuta WEROWSKA

Ślady Adamowe na Alma Mater.

Tommi Makinen - rajdowym mistrzem świata po raz trzeci z rzędu!

Fin Tommi Makinen (mitsubishi) został trzeci raz z rzędu mistrzem świata w rajdach samochodowych. W historii mistrzostw tylko jeden kierowca - rodak Makinena, Juha Kankunen może poszczycić się lepszym (o jedno) osiągnięciem.

Makinen dziękować za udaną obronę mistrzowskiego tytułu winien przede wszystkim opatrności, gdyż zwyciężył nie dojeżdżając do mety rajdu Network Q (ostatniej eliminacji MŚ), a właśnie odpadając z rywalizacji już w pierwszym dniu imprezy. Przed rajdem brytyjskim, ówczesny lider i obecny mistrz prowadził w klasyfikacji generalnej mając 58 pkt i wyprzedzał swego najgroźniejszego rywala Hiszpana Carlosa

Safna 2 pkt. Tu właśnie o pechu może mówić Hiszpan, który miał wszelkie szanse na zdobycie drugiego tytułu mistrza globu. Niestety, rozbił swoją toyotę na ostatnim odcinku specjalnym imprezy, przed którym zajmował 4 miejsce w Network Q Rally. A wystarczy-

łoby mu na tej pozycji dojechać do mety. Zabrakło mu 500 metrów, taki był dystans dzielący miejsce krakry od mety.

Zwycięczą ostatniej eliminacji tegorocznych mistrzostw świata został Brytyjczyk Richard Burns jadący na mitsubishi carisma.

Jeszcze nie rozbity samochód Sainza oraz mitsubishi mistrza świata Makinena.

Fot. "Reuters"

LEKKOATLETYKA

Super Jones z USA i Gebrselassie z Etiopii - lekkoatletami roku

23-letnia amerykańska supersprinterka Marion Jones i rekordzista świata w biegu na 5 000 i 10 000 m, 25-letni Etiopczyk Haile Gebrselassie zostali mianowani w niedzielę w Monte Carlo lekkoatletami roku 1998.

Uroczyste ogłoszenie wyników odbyło się podczas 13. "złotej gali" w księstwie Monako, gdzie swą siedzibę ma Międzynarodowa Federacja Lekkiej Atletyki.

Dla M. Jones to wyróżnienie jest już drugim w jej karierze. Najlepszą lekkoatletką planety Jones uznana została także w roku ubiegłym.

W 37. tegorocznych startach - na 100, 200 m i w skoku w dal - Amerykanka doznała tylko jednej porażki, na skoczni z Niemką Heike Drechsler podczas zawodów o Puchar świata w Johannesburgu.

Marzeniem obecnie najszybszej sprinterki świata jest zdobycie pięciu złotych medali olimpijskich w Sydney: na 100, 200, 400 metrów, sztafecie 4x100 metrów oraz w skoku w dal. Była koszykarka Uniwersytetu North Carolina Marion Jones przyznała, że musi jeszcze wiele rzeczy się nauczyć, aby zrealizować

swoje marzenie, jednak wyraziła przekonanie, że dokona tego, ponieważ znajduje się tylko o progę swej lekkoatletycznej kariery.

Jones, która dwudziestokrotnie w tym sezonie przebiegła 100 m w czasie poniżej 10,90, do niedawna była panną "do wzięcia", ale do niedawna. Od 3 października jest żoną reprezentanta USA w pchnięciu kulą, C.I. Huntera.

Haile Gebrselassie, który w tym sezonie nie poniósł porażki na dystansach od 2 000 do 10 000 m, ustanawiając przy tym 4 rekordy świata - dwa w hali na 2 i 3 tys. m oraz dwa na stadionie - na 5 i 10 tys. m - nie ukrywał zadowolenia z udzielonego mu wyróżnienia. Dziennikarzom zaś oświadczył, iż był to najlepszy rok w jego karierze.

Kończący się rok, ogłoszony przez IAAF rokiem lekkoatletyki kobiet, został podczas gali w Sporting Clubie d'Ete specjalnie uczczony. Federacja zaprosiła najznakomitsze zawodniczki w historii, m. in. Fanny Koen-Blankers (Holandia), Iolande Balas (Rumunia), Sare Simeoni (Włochy), Ulrike Meyfarth (Niemcy), Grete Waitz (Norwegia) oraz Irenę Szewińską. Zaproszono też

M. Jones na bieżni.

Fot. "TAAF"

Ala Joynera, mistrza olimpijskiego w trójskoju (1984), małżonka zmarłej niedawno super sprinterki Florence Griffith-Joyner (USA).

PIŁKA NOŻNA

Ronaldo wybrany raz jeszcze najlepszym na świecie

Słynny brazylijski napastnik Ronaldo, występujący obecnie w drużynie Interu Mediolan, został wybrany najlepszym piłkarzem świata w ankiecie "Die Welt".

Ronaldo, któremu ten tytuł w udziale przypadł po raz drugi, uważa, iż w pełni zasłużył na miano najlepszego piłkarza świata, ponieważ, jak sam zaznaczył: "... w ciągu ostatnich dwóch-trzech lat odniosłem sporo znaczących futbolowych sukcesów".

22-letni Ronaldo w ankiecie FIFA został uznany najlep-

szym piłkarzem na świecie już trzykrotnie. Mimo to Brazylijczyk chce utrzymać swoją pozycję na czele różnych światowych rankingów tak długo, jak tylko będzie to możliwe.

Ostatnio Ronaldo nie może grać. Doznał kontuzji stawu kolanowego Lewej nogi (w derbowym meczu Inter - AC Milan, 8 listopada) i nie mógł wystąpić w meczu z Florencją. Gra Ronaldo z Realem Madryt (w meczu decydującym o awansie do 1/4 finału Ligi Mistrzów, grupa C) jest jednak prawdopodobna.

Tak się cieszy Ronaldo.

Fot. "Reuters"

TENIS

Mimo porażki w finale Masters - "królową" kortów jest nadal Davenport

L. Davenport z pucharem zdobytym w Zurychu. Ten triumf w Europie zapewnił jej pierwszą lokatę w rankingu. Fot. "Reuters"

Mistrzyni olimpijska z Atlanty, Amerykanka Lindsay Davenport mimo porażki w finale turnieju Chase Championships w Nowym Jorku (Masters WTA) zakończyła tegoroczny sezon na pierwszym miejscu w rankingu WTA i przodować będzie nadal - przynajmniej do startu nowego sezonu tenisowego w przyszłym roku.

Drugie miejsce w rankingu WTA zajęła zwyciężczyni turnieju w Nowym Jorku, nastoletnia Szwajcarka Martina Hingis, która w trwającym aż 2,5 godziny spotkaniu finałowym odniosła zasłużone zwycięstwo, wygrywając pojedynek przy drugim meczbo-
lu.

"Królem" kortów też nadal jest Sampras i -

wiele prawdopodobne, że fotel lidera Pete Sampras z USA zachowa w sezonie 1998 r. dla siebie. Pod warunkiem jednak, że nie wypadnie w turnieju Masters ATP w Hanowerze (rozpoczął się wczoraj) gorzej od przodownika "listy plac" Chilijczyka Marcelo Riosa, który "depcze mu po piętach" w rankingu tenisistów.

Do tej pory Amerykanin zajmował czołową pozycję na liście światowej na zakończenie sezonów 1993-1997. Dotychczas żadnemu tenisistnie nie udało się na sztauka sześć lat z rzędu. I tym razem, w poniedziałek, kiedy odbyło się losowanie mistrzostw świata ATP, Sampras miał los szczęśliwy - zagra w grupie czerwonej z Hiszpanem Carlosem Moga, Słowakiem Karolem Kucera i Rosjaninem Jewgienijem Kafelnikowem.

W grupie białej zagrają: Marcelo Rios, Andre Agassi z USA, Hiszpan Alex Corretja oraz Tim Henman z W. Brytanii.

Nr 1 piłkarzem Hiszpanii uznano DI STEFANO

Alfredo Di Stefano uznano najlepszym w historii hiszpańskiego futbolu. Taki wynik przyniosła z kolei ankieta przeprowadzona przez Międzynarodową Federację Historyków i Statystyków Futbolu (IFFHS).

Natomiast bramkarzem stulecia w hiszpańskiej piłce nożnej został uznany legendarny Ricardo Zamora.

Triumf w meczu z Davenport był kolejnym wspaniałym sukcesem 18-letniej Szwajcarki, której "nie najlepiej" się wiodło w tym sezonie na kortach (ostatnie turniejowe zwycięstwo zanotowała aż w maju w Rzymie). Potem zdezonizowała ją Amerykanka. Natomiast to ostatnie w sezonie zwycięstwo pozwoliło Hingis objąć "prowadzenie" na liście najlepiej zarabiających tenisistek. Grą na kortach w 1998 roku powiększyła ona swoje konto o ponad 3,1 mln USD.

Z kolei primatennisistka w rankingu WTA na "liście plac" zajmując drugie miejsce. Davenport w tym roku wypracowała prawie 2,7 mln USD.

Być może w takim geście zapamiętamy Samprasa po finale turnieju Masters w Hanowerze. Jego pierwszy mecz z J. Koffielnikowem zakończył się zwycięstwem 6:2, 6:4. Fot. "Reuters"

W turnieju Masters startuje ośmiu najlepszych zawodników świata, podzielonych na dwie grupy. Będą grać systemem każdy z każdym, a do półfinałów awansuje dwóch najlepszych z każdej grupy. Pula nagród wynosi 3,5 mln dolarów.

Urodzony w Buenos Aires Di Stefano, reprezentant Argentyny, Kolumbii i Hiszpanii, z Realem Madryt pięciokrotnie zdobył Puchar Europy i w ankiecie IFFHS wyprzedził aż najbliższego "rywala" o 229 punktów. Był nim Ladislav Kubala, który w swej karierze również przywdziewał barwy trzech krajów - Węgier, Czechosłowacji i Hiszpanii.

Jakość spermy pogarsza się z zaskakującą szybkością. Winę za to ponoszą toksyczne chemikalia

CZY LUDZKOŚĆ WYMRZE?

Naukowcy biją na alarm: im młodszy mężczyźni, tym mniej produkują plemników. Czyżby natura chciała w ten sposób zmniejszyć się za zatrucie środowiska?

Punktualnie o godzinie dziesiątej błękitny mikrobus z zespołem lekarzy zatrzymuje się przed zagrodą duńskiego rolnika ekologicznego. Gospodarz przekazuje gościom fiolkę ze świeżą próbką nasienia. Nie jest to jednak sperma byka rozplodowego, lecz samego hodowcy. W autobusie znajduje się małe laboratorium, w którym próbka od razu zostaje zbadana: ile zawiera plemników, jaki mają kształt, czy są dostatecznie ruchliwe. Każdy może spojrzeć przez mikroskop. Sam dawca, jego żona, dzieci, a także ciekawscy sąsiedzi z przejęciem obserwują w powiększeniu (na specjalnym monitorze) rojące się, podobne nieco do kijanek, plemniki. Nie chodzi tu jednak o pokaz. W Danii władze nakazały przeprowadzenie testu porównawczego nasienia rolników ekologicznych ze sperma plantatorów używających chemicznych środków owado- i chwastobójczych oraz nawozów sztucznych. Celem tego eksperymentu jest stwierdzenie, czy chemiczne preparaty w środowisku naturalnym mają wpływ na jakość ludzkiego nasienia.

Duński test jest tylko jedną z licznych reakcji na niepokojące odkrycie profesora Nielsa Skakkebaeka z uniwersytetu w Kopenhadze, dokonane już w 1992 roku. Skakkebaek przeprowadził badania 14.947 mężczyzn z 20 krajów. Wyniki przedstawił na łamach renomowanego fachowego pisma "British Medical Journal": **o to liczba plemników w spermie zmniejsza się w zaskakujący sposób - w przeciągu ostatnich 50 lat spadła przeciętnie ze 113 do 66 milionów na mililitr.** Rewelację to przyjęto z powszechnym niedowierzaniem. Ostatecznie jednak naukowcy z innych krajów musieli przyznać duńskiemu profesorowi rację. Spadek liczby plemników zaobserwowano u Francuzów (z 89 do 60 mln/ml w przeciągu 17 lat), Greków (ze 154 do 130 mln/ml), a także przedstawicieli innych narodów.

Wyjątkiem są tylko Finowie, którzy zachowali dawną vitalność. Liczba plemników w ludzkim nasieniu spada przeciętnie o dwa procent rocznie. "Jeśli tak dalej pójdzie, za 70 lub 80 lat skoficemy na zerze", ostrzega francuski biolog Pierre Jouanneau. Na domiar złego zmniejsza się objętość ejakulacji (z

3,4 do 2,75 mililitrów). Coraz więcej plemników jest zniekształconych, kalekich lub nieruchliwych, z dwoma lub trzema wiciami,

z dwoma główkami

lub bez główki. U belgijskich mężczyzn odsetek plemników o prawidłowej budowie zmniejszył się z 39 do 26 procent w przeciągu 19 lat.

Coraz bardziej niebezpieczne stają się choroby nowotworowe jąder. W USA liczba zachorowań na raka jąder wzrosła w przeciągu ostatnich 40 lat prawie o połowę, w Danii - o 400 procent! U młodych chłopców wzrasta również częstość występowania zaburzeń rozwojowych, takich jak niezastąpione jądra lub skrócone moczowody.

Skutki tych zjawisk dla rozmnażania ludzkiej rasy są widoczne jak na dłoni. W 1940 roku w skali globalnej tylko 8 procent mężczyzn było bezpłodnych. Według niektórych ocen, obecnie w krajach przemysłowych co piąty mężczyzna nie może w normalny sposób zostać ojcem.

Specjaliści postanowili znaleźć przyczynę tego zatrważającego stanu. Szybko wysunięto rozmaite hipotezy - nasieniu szkodzący miały np. zbyt ciasne dżinsy (jądra mają w nich za ciepło), sztuczne światło, tytoń,

Mała foczka ssię wraz z mlekiem matki trującej substancje.

alkohol, spaliny samochodowe, stres życia w wielkim mieście czy skażenie radioaktywne. Gdyby przypuszczenia te były prawdziwe, szkodliwe czynniki powinny jednak w równym stopniu oddziaływać na mężczyzn młodych i starych. Tymczasem badania przeprowadzone we Francji, w Szkocji i w Belgii dowodzą niezbicie, że im młodszy jest mężczyzna, tym jakość nasienia jest gorsza. Profesor Skakkebaek wystąpił więc z nowym przypuszczeniem. Jego zdaniem, ludzkie embriony otrzymują obecnie w macicy znaczne ilości hormonu żeńskiego - estrogenu. U potomstwa męskiego to "bombardowanie estrogenem" powoduje później zakłócenie systemu hormonalnego, czego skutkiem są zaburzenia w produkcji spermy, a w skrajnych przypadkach - feminizacja.

Winę za ten stan rzeczy ponoszą prawdopodobnie substancje estrogenopodobne, wchodzące w skład wielu chemikaliów, z którymi codziennie wchodzimy w kontakt. Chodzi tu przede wszystkim o

polichlorowane dwufenole,

związki niezwykle stabilne, utrzymujące się w środowisku przez co najmniej kilkadziesiąt lat. Przypominają one o swej strukturze hormony i "jak klucz do zamka" pasują do receptorów hormonalnych, zakłócając endokryniczny mechanizm organizmu.

W Stanach

Toksyczny Bałtyk

Znaczne różnice w koncentracji plemników występują w różnych regionach. W nasieniu Kalifornijczyków występują np. 72 miliony plemników na mililitr nasienia, podczas gdy u mieszkańców Nowego Jorku - aż 131 milionów. W Polsce przeprowadzono jedynie bardzo fragmentaryczne badania. Wiadomo, że niekorzystna sytuacja panuje na terenie Poznańskiego, podczas gdy na Lubelszczyźnie pogorszenia się jakości spermy nie stwierdzono. Wydaje się, że mocno zanieczyszczone organicznymi związkami chloru są wody Bałtyku, do którego uchodzi wiele zatrutych rzek. Jak stwierdził Bengt-Erik Bengtson ze szwedzkiej Rady Ochrony Środowiska, zaobserwowano zmniejszanie się wielkości rybników, wywołane przez te substancje chemiczne. Być może to właśnie dwufenole wywołały w 1988 roku wielką epidemię fok. Nie przeprowadzono jednak badań, czy mężczyźni z regionów nadbałtyckich mają szczególne kłopoty z płodnością.

Zjednoczonych furorę obecnie robi dostępna również na polskim rynku książka "Nasza skradzioną przyszłość", autorstwa trzech naukowców - Theo Colborn, Dianne Dumanoski i Johna Myersa. Praca ta, do której wstęp napisał sam wiceprezydent Stanów Zjednoczonych Al. Gore, uznana została za "ekologiczny manifest naszych czasów". Trójka badaczy bije na alarm: **coraz to nowo chemikalia emitowane do środowiska naturalnego, a zwłaszcza polichlorowane dwufenole, stanowią zagrożenie nie tylko dla ludzkiej rasy, ale także dla życia na Ziemi. Substancje te są wszechobecne.** Chemikalia, wyprodukowane w 1947 roku w Anniston w stanie Alabama, "można obecnie spotkać w niemal każdym miejscu, które potrafimy sobie wyobrazić, w plemnikach mężczyzny poddawanych

badaniom w nowojorskiej przychodni andrologicznej, w puszcze najlepszego kawiora, w tkance tłuszczowej noworodka z Michigan, w organizmach pingwinów na Antarktydzie, w tuńczyku podawanym w barze sushi w Tokio, w monsonowych deszczach padających w Kalkucie, w mleku matki karmiącej swoje dziecko we Francji, w tranie kaszalota". Szybko pojawiły się następstwa tego zjawiska. Już w latach 70 w

Niedawno na wyspy koło Grenlandii udało się ekspedycji norweska, by zbadać zaobserwowane tam białe niedźwiedzie Hermafrodyty.

Kalifornii ornitologowie zaobserwowali, że łączą się w pary i wysiadują jaja

dwie mewy-samice.

Skorupki jaj były cieńsze i wykluwało się z nich mniej piskląt. W latach 80. dziwne dolegliwości zaczęły trapić aligatory w jeziorze Apopka na Florydzie. Co najmniej 60 procent przebadanych samców miało nieprawidłowo małe prącia. Tylko z co piątego jaja wykluwał się aligator, a połowa młodych umierała w czasie pierwszych dziesięciu dni po urodzeniu. W 1980 roku 400 metrów od brzegów jeziora doszło wprawdzie do wyściku pestycydu dikofołu, ale wody Apopki szybko się oczyściły. Skąd więc ten pomór krokodyli?

Ekologowie doszli do bardzo niepokojącego wniosku - trwałe związki, jakimi są **polichlorowane dwufenole, gromadzą się w planktonie, skorupiakach, rybach, ptakach - przy czym najwięcej ich jest w organizmach zwierząt stanowiących ostatnie ogniwo łańcucha pokarmowego** - żywiących się rybami i ptakami drapieżnikami, jakimi są krokodyle. Steżenie tych chemikaliów w organizmie niedźwiedzia polarnego, największego drapieżnika lądowego, stanowiącego ostatnie ogniwo łańcucha pokarmowego Arktyki, jest trzy miliardy większe niż w otoczeniu

zwierzęcia. Nie dziwnego, że coraz więcej ciężarnych niedźwiedzi, które udawały się w sen zimowy, wychodzi wiosną ze swych śnieżnych jam

bez żadnego potomstwa.

Takim ostatnim ogniwem łańcucha pokarmowego jest również człowiek. Paradoksalnie największą koncentrację dwufenoli i innych chemikaliów stwierdzono w organizmach Eskimosów na Grenlandii i w kanadyjskiej części Arktyki, a więc ludzi zamieszkujących nadszyczące czyste środowisko. Ci polarni łowcy żywią się jednak prawie wyłącznie rybami, w których organizmach nagromadzone są szkodliwe chemikalia. Dwufenole i podobne substancje zakłócające system hormonalny, a do tej pory zidentyfikowano ich 51, znajdują się jednak wszędzie - w pestycydach, środkach konserwacji drewna, płytach

kompaktowych, a nawet, w śladowych ilościach, w wodzie z kranu.

Dwufenole nie szkodzą zbyt niu osobnikom dorosłym, gdyż gromadzą się w tkance tłuszczowej. Mogą jednak okazać się szkodliwe dla potomstwa, wpływają bowiem na rozwój embrionu, hamując rozwój tzw. komórek Sertoliego, regulujących późniejszą produkcję plemników. Im mniej komórek Sertoliego wykształci się w zarodku, tym mniej później powstanie nasienia.

Czyżby natura usiłowała zmniejszyć się za zanieczyszczenie środowiska, unicestwiając rozpleniłą jak chwast ludzką rasę? Naukowcy uspokajają - o spadku populacji nie może być mowy. Niepokój budzi jednak niesłychane tempo, w jakim spada jakość nasienia. Jeśli rzeczywiście powyższe zjawisko wywołują hormonopodobne związki chemiczne, zsyntetyzowane przez człowieka, to perspektywy są raczej czarne. Polichlorowane dwufenole obecne są wszędzie. W tkance tłuszczowej Hindusa, Polaka czy mieszkańca Polinezji (przed 300 laty nie było ich ani śladu!). Przepuszczalnie substancji tych będzie w środowisku naturalnym coraz więcej. Być może w przyszłości ludzkość ocali dzięki zastosowaniu sztucznych metod reprodukcji, jak zapłodnienie in vitro (w probówce) czy klonowanie.

Krzysztof KĘCIEK
("Przegląd tygodniowy")

Pogrzeb

Ostatni hold dla Galiny Starowojtowej

Tysiące mieszkańców Petersburga czekały wczoraj w kilometry kolejkę, by po raz ostatni pożegnać zamordowaną deputowaną do Dumy, Galinę Starowojtową. Trumnę wystawiono w sali marmurowej muzeum etnograficznego - jednym z najpiękniejszych pomieszczeń w Petersburgu.

Organizatorzy pogrzebu obiecali, że każdy będzie mógł osobliście oddać Zmarłej ostatni hold. W związku z tym zaplanowane na godz. 11.30 (czasu warszawskiego) złożenie ciała Starowojtowej w grobowcu na cmentarzu Nikolskim w Ławrze Aleksandro-Newskiej opóźniło się.

Starowojtowa została pochowana z honorami wojskowymi z udziałem kompanii reprezentacyjnej w miejscu, w którym spoczywają najbardziej zasłużeni dla swego kraju Rosjanie.

Wśród kilku tysięcy uczestników ceremonii pogrzebowej, kamery rosyjskich telewizji odnalazły wielu rosyjskich działaczy politycznych. Wykorzystali tę okazję, by wezwać demokratyczne siły państwa do zjednoczenia w obliczu groźby „dyktatury przestępców”.

Przemawiając nad trumną Starowojtowej były premier Wiktor Czernomyrdin obiecał, że „zrobi wszystko, co w jego mocy”, by zjednoczyć demokratów i zapobiec powstaniu nowej, rządzonej przez przestępców Rosji.

W podobnym tonie przemawiał też Anatolij Czubajs, również były premier i bliski przyjaciel Starowojtowej. Morderców Galiny Wasilewnej ostrzegł, że „nie uda im się zmienić tego, co w Rosji już wywalczono” - wolności i demokracji.

Nie odnotowano zaś obecności gubernatora Petersburga Władimira Jakowlewa, który nigdy nie ukrywał swej niechęci do Galiny Starowojtowej. Źródłem wrogości były ostatnie wybory lokalne, w których Galina Wasilewna poparła przeciwnika Jakowlewa, Anatolija Sobczaka.

Oficjalnie wyjaśniono, że Jakowlew znajduje się poza miastem, „na leczeniu”.

Starowojtowa została zamordowana w piątek na klatce schodowej przed własnym mieszkaniem kilkoma strzałami z broni automatycznej.

Trumnę wystawiono w jednym z najpiękniejszych pomieszczeń w Petersburgu - w sali marmurowej muzeum etnograficznego.

Fot. EPA-ELTA

Białoruś

Nowe ograniczenia

Władze Grodna wprowadziły nowe ograniczenia w handlu. Masło, cukier i tanie krajowe papierosy mogą być sprzedawane tam tylko w soboty.

Władze motywują decyzję potrzebą umożliwienia kupna tych towarów w dzień wolny od pracy osobom zatrudnionym. Na co dzień wyprzedzają ich w tym w sklepach emeryci i bezrobotni.

Tymczasem władze Homla (południowo-wschodnia Białoruś) ograniczyły częstotliwość kursowania pociągów elektrycznych jeżdżących do Rosji i na Ukrainę.

Urzędniczą chęcią w ten sposób ograniczyć wywóz za granicę tanich, dotowanych produktów białoruskich. Obecnie pociągi z Homla do Rosji jeżdżą dwa

razy, na Ukrainę zaś tylko raz w tygodniu. Dotychczas kursowały codziennie.

W większości białoruskich miast poszukiwane artykuły sprzedawane są, w zależności od obwodu, po godzinach 15.00, 16.00 lub 17.00. W niektórych miejscowościach lokalne władze wprowadziły kartki żywnościowe.

We wszystkich sklepach obowiązują limity w sprzedaży towarów. Klient może na przykład jednorazowo kupić co najwyżej 20 jaj, 40 kg masła, 2 kg cukru.

W ubiegłym tygodniu o 75 proc. zdrożała czysta wódka. W ostatnich dniach o 46 proc. zdrożała także energia elektryczna, gaz zaś o 15 proc. Czarnomorski kurs dolara wzrósł w krótkim czasie ze 180 tys. do 210 tys. rubli białoruskich.

Rosja - Chiny

Twórzmy wielobiegunowy świat

Przebywający z wizytą w Rosji przewodniczący ChRL Jiang Zemin wraz z prezydentem Borysem Jelicnem zapowiadają dalszy rozwój wzajemnych stosunków i osiągnięcie porozumienia w sprawie wyznaczenia 50-kilometrowego odcinka wzajemnej granicy, ciągnącego się między Kazachstanem i Mongolią.

W wydanym oświadczeniu podkreśla się, że zadeklarowane w ubiegłym roku „partnerstwo strategiczne” między Rosją i Chinami „nie jest ani sojuszem i nie jest skierowane przeciwko krajom trzecim”.

Obie strony apelują też o tworzenie wielobiegunowego świata, dając tym samym wyraz swemu obawom o dominującą rolę USA na świecie.

Chiński przywódca po zakończeniu rozmów w Moskwie odleciał do Nowosybirsk na Syberii, gdzie ma rozmawiać z przedstawicielami władz lokalnych i naukowcami.

Chiny i Rosja obawiają się dominującej roli USA

Fot. EPA-ELTA

Nowosybirsk to wielki ośrodek naukowy i przemysłowy wojskowego. Jang Zemin ma odwiedzić tamtejsze ośrodki badawcze, m.in. Instytut Fizyki Atomowej.

Rosja

Antysemicka demonstracja przed Dumą

Około 40 nacjonalistów zorganizowało we wtorek antysemicką demonstrację przed siedzibą Dumy Państwowej Rosji w Moskwie.

Protestowali - jak głosiły transparenty - przeciwko „złym Żydom i faszystowskiemu spiskowi”.

Protestujący, członkowie ugrupowania rojalistycznego, wyrażali poparcie dla niedawnych antysemickich wypowiedzi komunistycznego generała Alberta Makaszowa.

„Co to jest nacjonalizm czy rasizm, czy wtedy, gdy Żydzi kontrolują banki i rosyjską TV, czy też, gdy Rosjanie wyrażają swój gniew w związku z tym” - głosił jeden z transparentów.

Dwa tygodnie temu, podczas obchodów rocznicy Rewolucji Październikowej Makaszow, deputowany do Dumy z ramienia partii komunistycznej domagał się „likwidacji żydowskich krwiopiców”, czym wywołał burzenie w Rosji i poza jej granicami.

Playboy

Najbardziej seksowne

Redakcja magazynu „Playboy” wypytywała Marilyn Monroe, jako najbardziej seksowną kobietę XX wieku, przynajmniej drugie miejsce pod tym względem Jayne Mansfield.

„Playboy” zapowiedział w poniedziałek, że w styczniu wyda specjalną liczącą 24 strony wkładkę poświęconą 10 kobietom, które według tej redakcji tworzyły czołówkę najbardziej seksownych pań na świecie.

Na 3 miejscu jest Raquel Welch, wyprzedzając Brigitte Bardot, Cindy Crawford, Sophie Loren, Elizabeth Taylor, Pamelę Anderson, Bo Derek i Jean Harlow.

Opis skłasyfikowano 100 kobiet. Gwiazda filmów porno Linda Lovelace zajęła 34 miejsce, a Madonna 35.

Ukraina

Bez litości

W Żytomierzu na Ukrainie rozpoczął się proces największego mordercy w dziejach kryminalistyki ukraińskiej i radzieckiej - 39-letniego Anatolija Onuprijenki, oskarżonego o zamordowanie 52 osób.

Proces Onuprijenki, w którym sąd ma do zbadania 100 tomów zgromadzonych akt, odbywa się pod silną presją społeczeństwa, które domaga się kary śmierci dla mordercy.

Także Prezydent Leonid Kuczma uważa, że nad mordercą nie należy się litością. Uważa on, że człowiek, który przyznał się do zamordowania 52 osób, powinien zostać skazany na śmierć.

Tymczasem na Ukrainie nieformalnie obowiązuje od 1997 roku moratorium na jej wykonywanie.

Onuprijenko, aresztowany w kwietniu 1996 roku, przyznał się do zamordowania 42 dorosłych i 10 dzieci.

„Niczego nie żałuję i zrobiłbym to jeszcze raz, gdybym mógł. Wypiekałem miśnię. Nie wierzę w Boga, ale w siłę najwyższą” - powiedział Onuprijenko w śledztwie.

W poniedziałek na zatłoczonej sali sądowej został wprowadzony w eskorcie 15 milicjantów i umieszczony w tradycyjnej metalowej klatce.

„To zwierzę, a nie człowiek” - powiedziała 64-letnia Jekaterina, przybyła na proces. „Powinni go

oddać w ręce krewnych i świadków tak, by mogli go rozszarpać na kawałki” - dodała.

Dokonując swych kolejnych zbrodni Onuprijenko postępował podobnie: wybierał połozone na uboczu domy. Mężczyzn zabijał ze strzelby, a kobiety i dzieci nożem, młotkiem, bądź siekierą. Nie pozostawiał żadnego żywego świadka swoich zbrodni. Płądował domy i zabudowania, a następnie podpałał.

Głównym motywem jego postępowania była kradzież. Kradł wszystko, co wpadło mu w ręce i miało jakąś wartość. Nie zważał

Spoleczeństwo ukraińskie domaga się kary śmierci dla mordercy.

Fot. EPA-ELTA

się nawet przed obcinaniem ofiarom palców, gdy nie mógł z nich ścignąć obrączek i pierścionków.

Większość morderstw Onuprijenka popełnił pomiędzy październikiem 1995 roku a marcem 1996 roku w okolicach Żytomierza, Kijowa, Odessy, Lwowa, Dniepropietrowska i Równego.

Kosmos

Odkryto nową planetę

Szwajcarski teleskop zainstalowany przed kilkoma tygodniami w obserwatorium astronomicznym w Chile umożliwił odkrycie nowej, dotychczas nieznaney planety poza naszym układem słonecznym.

Według poniedziałkowej informacji szwajcarskiej telewizji TSR, planeta ma masę pięć razy

większą od Jowisza i temperaturę 380 stopni Celsjusza. Jest zbyt zaciemniona, aby można było ją widzieć. Jej istnienie stwierdzono dzięki obserwacjom wpływu drgań jej masy na słońce.

Od 1995 r. astronomowie odkryli poza ziemskim układem słonecznym około 15 planet.

Eutanazja w telewizji

Burza protestów

Burza protestów wywołała pokazanie w niedzielę w telewizji jak dr Jack Kevorkian uśmierca nieuleczalnie chorego pacjenta.

Oślawiony „dr Śmierć” sam przekazał taśmę wideo telewizji CBS, twierdząc, że chce być aresztowany za eutanazję, aby dowiedzieć, iż nie powinna ona być traktowana jako przestępstwo ani potępiana moralnie.

Prokuratura stanu Michigan, gdzie działa Kevorkian, waha się jeszcze z decyzją, jak potraktować czynz emerytowanego patologa, który pomógł już ponad 130 osobom w popiełnieniu samobójstwa, dając im do dyspozycji wynalazoną przez siebie maszynę do wstrzykiwania trucizny za naciśnięciem guzika.

Na konferencji prasowej w poniedziałek prokurator David Gorceca nazwał krok Kevorkiana „nieuczciwą sztuczką obłożoną na reklamę”. Oświadczył jednak, że chociaż „wygląda na to, iż popełniono zabójstwo”, urząd prokuratorski „nie podejmie na razie pochopnej decyzji” aresztowania Kevorkiana.

Gorceca dodał, że stara się uzyskać od CBS całą taśmę z nagraniem śmierci chorego. Makabryczne widowisko zaprezentowała jedna z najstarszych amerykańskich sieci telewizyjnych w popularnym programie „60 minutes”. Kevorkian prezentuje w nim reporterowi taśmę z nagraniem i komentarzem.

Na wideo widok chorego na chorobę Lou Gehriga (schorzenie układu nerwowego paralizujące stopniowo wszystkie mięśnie) 52-letniego Toma Youka, siedzącego na wózku

inwalidzkim. Kevorkian podsuwa mu do podpisu zgodę na uśmiercający go zabieg, który Youk podpisuje. Pyta go potem, czy chce jeszcze przemysleć swą decyzję. Chory potakuje.

Doktor wyjaśnia, że już po dwóch dniach otrzymał telefon od brata Toma Youka, w którym ten poprosił go, aby „już tego wieczora” przyjechał i zakończy życie chorego, ponieważ nie chce on dłużej cierpieć. Brat Toma potwierdza to na oknie. Widzimy następnie Kevorkiana jak daje pacjentowi zastrzyk w przedramię.

W rozmowie z reporterem podczas oglądania wideo doktor wyjaśnia, że wstrzyknął Youkowi najpierw preparat usypiający go, potem środek odcinający dopływ krwi do płuc, a wreszcie inny, zatrzymujący pracę serca. Reporter pyta Kevorkiana: „Czy on już nie żyje?”. „Właśnie umiera” - odpowiada doktor.

Oprócz brata zmarłego, także jego żona wystąpiła w programie, popierając działanie Kevorkiana.

Komentując pokazane wideo prokurator Gorceca powiedział: „Zwróćmy uwagę na całkowity brak współczucia Kevorkiana dla pana Youka. Wszystko odbywa się dla zaspokojenia megalomanii doktora”.

Kevorkian wyjaśnił w programie, że udostępnił taśmę telewizji, bo chce się przekonać, jak zareaguje na jego czyn aparat sprawiedliwości. „Jeśli mnie nie aresztują, to znaczy, że uważają, iż to, co zrobiłem, nie jest przestępstwem”.

Weźmieś w wywiadzie dla ga-

zety „Oakland Press” oświadczył: „Chcę być ścigany za eutanazję. Do widzenia, że to nie jest przestępstwo”.

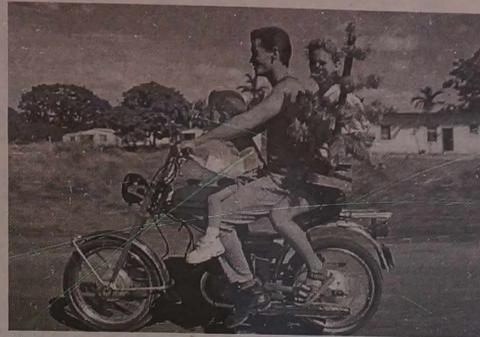
W programie telewizji CBS Kevorkian powiedział, że jeśli pójdzie do więzienia, będzie tam prowadził głodówkę „aż do śmierci”.

Pierwsza w USA transmisja z przebiegu „aktywnej eutanazji” wywołała liczne protesty. Konserwatywny publicysta George Will porównał ją do pornografii. Jeden z najbardziej prominentnych duchownych katolickich, kardynał z Filadelfii, Anthony Bevilacqua ocenił: „Był to wieczer hańby. Dziennikarstwo osiągnęło dno. W żaden sposób nie można tego uzasadnić”. Potępił program także arcybiskup Nowego Jorku, kardynał John O'Connor.

Kevorkian i telewizja CBS znalazli jednak obrońców. Derek Humphry, przywódca Hemlock Society i znany orodownik „prawa do umierania” oświadczył: „Kevorkian musiał wystąpić publicznie, aby przesłować swój argument”. Był adwokatem doktora, Jeffrey Fieger zapisał: „Cóż innego miał Kevorkian zrobić wobec kampanii Kościoła i innych grup specjalnych interesów?”.

Jednak nawet niektórzy działacze ruchu „Right to Die” (prawa do umierania) uważają, że Kevorkian posunął się tym razem za daleko. W telewizji CNN skrytykowała go także matka dziewczyny z kobiet, której doktor pomógł - za zgodą rodziny - w popiełnieniu samobójstwa.

„Dr Śmierć” już czterokrotnie stał przed sądem pod zarzutem nielegalnej pomocy w popiełnieniu samobójstwa. Trzy razy został uniewinniony, raz proces zakończył się bez werdyktu z powodu niedopełnienia formalności prawnych.

Niedawna wizyta papieża na Kubie daje już wyniki. W tym z jednym ostatnim państw komunistycznych będzie można obchodzić legalnie Święta Bożego Narodzenia.

NA ZDJĘCIU: młoda rodzina kubańska na czarnym rynku kupiła sztuczne drzewko bożonarodzeniowe za 30 pesos (1,5 dolara). Taką samą sztuczna choinka w państwowym sklepie kosztuje od 10 do 50 dolarów.

Fot. EPA-ELTA

USA

Rekin zabił chłopca

Rekin zaatakował i zabił 9-letniego chłopca, kąpiącego się w miejscowości Vero Beach na Florydzie. Poinformowała o tym w poniedziałek miejscowa policja.

Do tragedii doszło w sobotę. Podczas kąpiel chłopiec nagle zginął pod wodą. W niedzielę odnaleziono zmasakrowane ciało. Według lekarza, James Willie Tellaumon został zaatakowany przez dużego rekina. Był to pierwszy od dziesięciu lat tak tragiczny w skutkach atak rekina na wybrzeżu Florydy.

Meksyk

Oblawa w akademii

Co najmniej dwustu policjantów aresztowano podczas spektakularnej oblawy w jednej z meksykańskich akademii policyjnej. 44 z nich oskarżono o rabunka, gwałty i morderstwo.

Policjantom polecono pojawić się w poniedziałek w połowych mundurach na ćwiczeniach w akademii policyjnej. Podczas ćwiczeń wszyscy zostali otoczeni i aresztowani przez swych zamaskowanych kolegów.

Prokuratura planuje kolejne akcje przeciwko naruszającym prawo policjantom.

ŚRODA 25 LISTOPADA

LTW

6.30 - Dzień dobry. 8.05 - S. dla dzieci. 8.30 - Cudzone białe białe. 14.30 - S. „Rodzina Falerów”. 15.00 - Milioner. 15.30 - Dla domu. 15.55 - Magazyn etniczny. 16.20 - Wiadomości (ros.). 16.30 - S. „Niespokojne gimnazjum”. 17.15 - Dla dzieci. 17.40 - Telegazet. 17.45 - Wiadomości popołudniowe. 18.00 - S. „Rodzina Falerów”. 18.35 - Biznes dnia. 18.45 - Do księgarń z M. Katusem. 19.00 - Ulica biznesu. 19.30 - Panorama. Sport. 20.00 - Perlas. 20.05 - „Nakwiz”. 21.00 - Program o architekturze. 21.45 - „Kaukodom”. 22.15 - Scena muzyczna. 23.00 - Wiadomości wieczorne.

LNK

6.15 - Telegazet. 6.30 - Poranne koło. 8.30 - S. „Bez domu jest źle”. 9.00 - S. „Słoneczne wybrzeże”. 9.45 - Film anim. 10.10 - Teleshop. 10.40 - S. „Gogaczka”. 11.25 - Jeszcze nie wieczór. 12.10 - Wiadomości z Hollywoodem. 12.35 - Cztery koła. 13.30 - S. „Zar młodości”. 13.45 - Nurty. 13.45 - Teleshop. 14.50 - S. „Marisol”. 15.20 - S. „Colt”. 16.10 - S. „Zar młodości”. 16.55 - S. „Bez domu jest źle”. 17.25 - Eliminacja do mistrzostw Europy w koszykówce. Bośnia i Hercegowina - Litwa. 19.00 - S. „Marisol”. 19.30 - „19.30”. 20.00 - S. „Wydziłał zabójstw”. 21.00 - S. „Adres grzechu - wyższe sfery”. 22.00 - S. „Zwariowana para”. 22.30 - „22.30”. 22.45 - S. „Tajemnice Weroniki”. 23.10 - Film fab. „Mike Hammer”. 24.00 - S. „Nowy Orlean”.

BALTYKA TV

6.15 - S. „Dallas”. 7.00 - S. „Tak świat się kręci”. 7.45 - S. „Zawsze będzie kochać”. 8.30 - S. „Oszustwa”. 9.15 - S. „Wojny domowe”. 10.00 - Rodzina telegazet. 10.45 - Dłarbyków. 11.10 - S. „Odcinek predkości”.

12.00 - Program polemiczny. 12.30 - Krwawa fala. 13.00 - Telegazet. 13.30 - S. dla dzieci „Kiberdzieci”. 14.00 - S. „Przygody Sindbada”. 15.00 - Rozmowy o muzyce. 16.00 - S. „Dallas”. 17.00 - S. „Tak świat się kręci”. 18.00 - Wiadomości. 18.05 - S. „Zawsze będzie kochać”. 19.00 - S. „Oszustwa”. 20.00 - Wiadomości. 20.20 - Prawie sport. 20.35 - Mistrzostwa UEFA. „Internationale FC” Wochoy. „Real Madrid CF” Hiszpania. 22.30 - Wiadomości. 22.45 - Film fab. „Londyn mnie zabija”. 0.35 - 6.15 - DW.

TV3

6.35 - Film anim. 7.00 - Kanał muz. 7.45 - Teleshop. 8.00 - S. „Maria Izabella”. 8.45 - S. „Santa Barbara”. 9.35 - S. „Uroczy i dzielny”. 10.00 - S. „Trzeci planetę od słońca”. 10.25 - Odgadnij cenę. 10.50 - Z obu stron muru. 11.20 - Program humor. 11.40 - Dharmia i Greg. 12.05 - S. „Wilku powietrzny”. 13.00 - S. „Jessica Fletcher”. 13.45 - Teleshop. 14.15 - Kanał muz. 15.00 - S. „Marzyciele z Kalifornii”. 15.25 - Beverly Hills, 90210. 16.10 - S. „Odwrotna strona miłości”. 16.55 - S. „Santa Barbara”. 17.40 - S. „Uroczy i dzielny”. 18.05 - Tego jeszcze nie było. 18.10 - S. „Maria Izabella”. 19.00 - Wiadomości. 19.20 - Nowości sportowe. Pogoda. 19.30 - Bez tabu. 20.00 - S. „Aly McBeal”. 21.00 - S. „Gość”. 22.00 - Wiadomości. 22.10 - S. „Policja nowojorska”. 23.00 - S. „Zonaty i z dziećmi”. 23.30 - Kanał muz. 0.15 - S. „Dotknij i umrzyj”.

WIŁANSKA TV

8.05 - Telegazet z Wilna. 8.20 - Towary i usługi. 8.30 - Bożonarodzeniowe znaki. 8.35 - Szaleca. 8.55 - NYCOMED - zaleca na przeziębienie. 9.10 - Wiadomości z Moskwy. 9.10 - Show A. Krupinięna. 10.05 - Gwiazdkowe prezenty. 10.15 - Znak jakości. 10.25 - Program humor. 11.00 - Wia-

domości z Moskwy. 11.10 - Film fab. „Kapitan Scarlet”. 12.40 - Dziękuję za zakup. 13.00 - Wiadomości z Moskwy. 13.10 - Dziękuję za zakup. 13.20 - S. „Edera”. 14.15 - Towary i usługi. 14.25 - Bożonarodzeniowe znaki. 14.40 - W święcie ludzi. 15.00 - Gwiazdkowe prezenty. 15.05 - Podać się oglądaj. 15.10 - Kanał muz. 15.40 - Patrol drogowy. 16.00 - Wiadomości z Moskwy. 16.20 - Podać się oglądaj. 16.30 - Film dok. 17.30 - S. „Grace w opałach IV”. 18.00 - Wiadomości z Wilna. 18.15 - Towary i usługi. 18.25 - Bożonarodzeniowe znaki. 18.30 - Ja sama. 19.25 - Gwiazdkowe prezenty. 19.30 - Wiadomości z Moskwy. 20.00 - TV Znad Wilni. 20.30 - W święcie ludzi. 21.05 - S. „33 metry kwadrato”. 21.35 - Patrol drogowy. 21.50 - Wiadomości z Moskwy. 22.00 - Wiadomości z Wilna. 22.15 - Kanał muz. 22.25 - Znak jakości. 23.00 - Film fab. „Namiętna zemsta”.

VILSAT

16.30 - Program telewizyjny regionalnych. 17.00 - S. „Moja druga mama”. 17.50 - Warto odwiedzić. 17.55 - Puls Wilna. 18.35 - Kalendarz imprez. 18.45 - Nowości. Terytorium. 18.35 - Program sportowy. 19.00 - Wiadomości (pol.). 19.10 - S. „Moja druga mama”. 20.00 - Program publ. 20.30 - Warto odwiedzić. 20.35 - Film fab. „Wypadek na lotnisku”. 22.05 - Innowacja „Bosch”. 22.15 - Kalendarz imprez. 22.25 - Puls Wilna. 22.35 - Wiadomości (pol.). 22.45 - Program sportowy.

IKANAŁ ROSJI

7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 21.55 - Wiadomości. 7.15 - S. „Okrutny anioł”. 8.15 - Temat. 8.55 - W święcie zwierząt. 9.50 - Biblioteka dozwolona. 10.15 - Razem. 13.15 - S. „Nowe przygody Sindbada”. 13.50 - Zew dzągni. 14.15 - Dziesięć anegdoty. 14.45 - Do lat 161 więcej. 15.00 - S. „Okrutny anioł”.

16.15 - Odgadnij melodię. 16.45 - Godzina szczytu. 17.05 - Człowiek i prawo. 17.45 - S. „Cienie znikają w południe”. 18.45 - Dobranocka. 19.00 - S. „Cienie znikają w południe”. 19.20 - Dobranocka. 19.30 - Wiadomości. 19.56 - Prognoza pogody. 20.00 - Sport. 20.05 - „Sam pośród swoich” - dramat polski (1986). 21.50 - Polska - NATO. 22.10 - Jestem - program rozrywkowy. 22.45 - Panorama. 22.57 - Prognoza pogody. 23.05 - W centrum uwagi. 23.20 - Debata. 0.10 - Sztuka organomistrzowska. cz. 2. 0.30 - Przegląd Prasy Polonijnej. 0.45 - Powitanie widzów amerykańskich. 0.50 - „Makowa Paniąka” - serial anim. dla dzieci. 1.00 - Wiadomości. 1.25 - Sport. 1.27 - Prognoza pogody. 1.30 - „Mściciele, obrońcy i rapierzy” - serial historyczny. 1.30 - Panoramy. 2.42 - Prognoza pogody. 2.45 - Na dwa smyczki. 3.05 - „Sam pośród swoich” - dramat polski. 4.50 - Polska - NATO. 5.10 - Jestem - program rozrywkowy. 5.40 - „Klan” - serial prod. polskiej. 6.05 - W centrum uwagi. 6.20 - Krzyżówka szczęścia - teleturniej. 6.45 - Magazyn kulturalny.

TV POLONIA

7.00 - TV POLONIA zaprasza. 7.05 - Dziennik krajowy. 7.25 - Sport-telegram. 7.30 - Kwadrans z medycyną. 7.45 - Dania do podania. 8.00 - Koszałek Opalek - program dla dzieci. 8.20 - Tęczowa bajeczka. 8.30 - „Hrabia Kaczula” - serial anim. dla dzieci. 9.00 - Wiadomości. 9.10 - „Na skrzydłach Ikarów”. 9.30 - „Śmieciarz” - serial prod. polskiej. 11.00 - Piosenki Warsa w Piwnicy pod Baranami. 12.00 - Wiadomości. 12.10 - Magazyn parlamentarny. 12.30 - „Klan” - serial prod. polskiej. 12.55 - Poczytliwy. 13.05 - Liga Przebojów - szczęśliwa 13.13.00 - Skarbiec. 14.00 - Tylko Muzyka. 15.00 - Panorama. 15.00 - Program dnia. 15.30 - „Intrygująca tajemnica” - reportaż. 16.00 - „Klan” - serial prod. polskiej. 16.30 - Polska ABC - program dla dzieci. 17.00 - Telegazet. 17.15 - Przegląd Prasy Polonijnej. 17.30 - Krzyżówka szczęścia - teleturniej. 17.55 - „Mściciele, obrońcy i rapierzy” - serial hi-

storyczny prod. NRD. 18.55 - Antologia Literatury Emigracyjnej. 19.10 - Reporter. 19.20 - Dobranocka. 19.30 - Wiadomości. 19.56 - Prognoza pogody. 20.00 - Sport. 20.05 - „Sam pośród swoich” - dramat polski (1986). 21.50 - Polska - NATO. 22.10 - Jestem - program rozrywkowy. 22.45 - Panorama. 22.57 - Prognoza pogody. 23.05 - W centrum uwagi. 23.20 - Debata. 0.10 - Sztuka organomistrzowska. cz. 2. 0.30 - Przegląd Prasy Polonijnej. 0.45 - Powitanie widzów amerykańskich. 0.50 - „Makowa Paniąka” - serial anim. dla dzieci. 1.00 - Wiadomości. 1.25 - Sport. 1.27 - Prognoza pogody. 1.30 - „Mściciele, obrońcy i rapierzy” - serial historyczny. 1.30 - Panoramy. 2.42 - Prognoza pogody. 2.45 - Na dwa smyczki. 3.05 - „Sam pośród swoich” - dramat polski. 4.50 - Polska - NATO. 5.10 - Jestem - program rozrywkowy. 5.40 - „Klan” - serial prod. polskiej. 6.05 - W centrum uwagi. 6.20 - Krzyżówka szczęścia - teleturniej. 6.45 - Magazyn kulturalny.

POLSAT

6.00 - Poloniatka z życzeniami. 7.00 - Kto się boi wstąpił - program poranny. 7.45 - Polityczne graffiti. 7.55 - Poranne informacje. 8.00 - „Maska” - serial anim. dla dzieci. 8.30 - „Renegat” - serial sensac. USA. 9.30 - „Zar młodości” - kanad. serial obcy. 10.30 - „Nowe przygody Robin Hooda” (Wik. Brytania-Francia-USA). 11.30 - „Nocny patrol”. USA. 12.30 - „13 posterunek” - polski serial komed. 13.00 - Disco Relax. 14.00 - 4x4 - magazyn motoryzacyjny. 14.30 - Miłoścy od pierwszego wejrzenia. 15.00 - „Garfield” - serial anim. dla dzieci. 15.30 - Link Journal - magazyn wideo. 16.00 - Informacje. 16.15 - Piramida: gra-zabawa. 16.45 - „Star Trek: Stacja Kosmiczna” (USA). 17.40 - „Świat według Bundy’ch” - ameryk.

serial komed. 18.10 - „Życie jak poker” - polska telenowela. 18.45 - Informacje. 18.55 - Prognoza pogody. 19.05 - „Renegat” - serial sensac. USA. 20.00 - „Był sobie żołdziej”. USA. 20.50 - Losowanie Lotto i Szczęśliwego Numerka. 21.00 - „Ostry dyżur” - ameryk. serial obcy. 21.55 - „Tok Szok w Polscie”. 23.00 - Informacje i biznes informacja. 23.15 - Pogoda z Coldresem. 23.20 - Polityczne graffiti. 23.25 - Teleturyjne Biuro Śledcze. 0.05 - „Po godzinach”. USA (1985). 1.55 - Muzyka na bis.

RIT7

6.25 - Ukryta kamera. 6.45 - „Na zawsze” - serial obcy. 7.30 - Teleshopping. 8.05 - „Miłość i dyplomacja” - serial obcy. 8.30 - „Sunset Beach” - serial obcy. 9.15 - Odjazdowe kreskówki. 10.25 - „Baron Fink” - film fab. USA (1991). 12.25 - Wieczór z wampirem - talk-show. 13.30 - Teleshopping. 14.15 - „Na zawsze” - serial obcy. 15.05 - „Miłość i dyplomacja” - serial obcy. 15.30 - Odjazdowe kreskówki. 16.45 - „Dziewczyna z komputera” - serial komed. 17.10 - „Sliders” - serial fantastyczno-naukowy. 18.00 - „Sunset Beach” - serial USA. 18.50 - 7 minut wydarzenia dnia. 19.00 - Zoom - magazyn informacyjny. 19.30 - Podaj dalej - teleturniej. 20.00 - „Wujek Buck” - komedia USA (1989). 21.45 - „Dogonić śmierć” - serial sensac. 22.40 - 7 minut - wydarzenia dnia. 22.55 - „Policjanci z Miami” - serial krym. 23.45 - Świat pana trenera” - serial komed. 0.10 - „Potężni i bogaci: Lars-Erik Magnusson” - film dok. 0.55 - „Dziewczyna z komputera” - serial komed. 1.20 - „Sliders” - serial fantastyczno-naukowy. 2.00 - Zoom - magazyn informacji. 2.25 - Podaj dalej - teleturniej.

„KURIER WILEŃSKI” - TWÓJ PRZYJACIEL - INFORMUJE, DORADZA, POMAGA

Nie chcemy dzieci

Obecnie na Litwie przychodzi na świat coraz mniej dzieci. Jak nas poinformowano w Departamencie Statystyki, już od kilku lat w kraju więcej osób umiera niż rodzi się. Co jest tego przyczyną?

Dłaczego rodziny decydują się tylko na jedno lub dwoje dzieci i czy w najbliższej przyszłości Litwie nie grozi perspektywa społeczeństwa ludzi w podeszłym wieku?

Jak twierdzi **Olegas Lapinas**, psychoterapeuta z Centrum Zdrowia Psychicznego w Wilnie, fakt, że dziś na świat przychodzi coraz mniej dzieci, jest charakterystycznym zjawiskiem nie tylko na Litwie, lecz na świecie w ogóle. Powodem tak drastycznie malejącej liczby urodzeń jest boom konsumpcyjny mieszkańców Litwy.

Przeszkodą w zwiększaniu rodziny jest lepsze mieszkanie, nowy samochód, a nawet pralka czy kuchenka mikrofalowa. Ludzie stają się bardziej wygórnicy, cenią sobie luz i wolność, a dzieci - to obowiązki, to sztuka dawania w czasach, gdy ludzie są raczej skłonni jedynie brać bez niczego w zamian - konstatuje lekarz psychoterapeuta.

Nie zawsze: wchodzi w grę

też trudna sytuacja materialna młodych rodzin. Ale jednak brak pracy, małe mieszkania rodziców, bo na własne najczęściej nie stać, wydatki związane z wychowaniem, leczeniem, nauką dzieci świadczą raczej na niekorzyść licznego potomstwa.

Jak twierdzi **Rimantas Kvylius**, dyrektor szpitala położniczego w Wilnie, okres powojenny był o wiele trudniejszy, a jednak dzieci rodziło się dużo.

W ciągu ostatnich 10 lat liczba urodzeń zmniejszyła się prawie dwukrotnie. Rok 1994 zaowocował stabilnością i obecnie liczba urodzeń nie zwiększa się, ale też nie maleje.

Dążymy do Europy, chcemy być podobni do Europejczyków. Małżeństwo po trzydziściu, kariery, dom, samochód i... jedno dziecko.

Na pewno można być bardzo szczęśliwym bez dzieci, a jednak nigdy i nic nie potrafi zastąpić tego ciepła rodzinnego, tej cudownej muzyki dziecięcych głosów, widzenia siebie w tych małych drobnych istotkach i odczucia, że życie nie poszło na marne.

A może się mylę?

A. SOBOLEWSKA

Telewizyjne gotąbki

„Vilsat” zmienia nazwę

Od przyszłego poniedziałku wилnianie i mieszkańcy okolicznych rejonów będą oglądali kanał telewizyjny 11K. Nie będzie to jednak nowa kompania w dosyć gęstej sieci telewizji litewskiej - to nowa nazwa telewizji „Vilsat”.

Dyrektor programów obecnego „Vilsatu” i przyszłego kanału

11K Donatas Kaitulis powiedział agencji ELTA, że wraz ze zmianą nazwy zamierza się ostatecznie oddzielić finansowo ogladaną przez wszystkich wилnianie telewizję od wielokanałowej telewizji abonamentowej „Vilsat”. Nazwa wybrana została według kanału transmisyjnego.

Podziękowanie

Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy pomogli i wyrazili współczucie w związku z tragiczną śmiercią Naszego Ojca i Meza Stanisława Chalabury.

Rodzina

Wyrazy głębokiego
współczucia
Krystynie Disewicz
z powodu zgonu Ojca
składa grono
pedagogiczne szkoły
im. J.I. Kraszewskiego

KALENDARIUM

* Środa (25. XI) jest 329 dniem 1998 r. Do końca roku pozostało 36 dni.

* Znak Zodiaku - Strzelec.
* Imieniny: Erazma, Katarzyny.

* Wschód Słońca - 7.08, zachód - 15.04. Długość dnia 7 godz. 56 min.

* Księżyc. Now - od 19 listopada.

* Do 2000 roku pozostało 402 dni.

EKRANY

SKALVIJA - I sala - 25-26.XI - „Książę Vallart” o 11.45, 13.30, 15.15, 17.00. „Strach i nienawiść w Las Vegas XI” o 18.40, 20.45. II sala - 25-26.XI - „Killer” o 11.30, 13.20, 20.45. „Angielski pacjent” o 15.10, 18.00.

LIETUVA - 25-26.XI - „Oczy żmii” o 14.30, 18.45. „Titanic” o 11. „Zwariowany z powodu Mary” - o 16.30, 20.45, 23; 27-29.XI - o 14, 18, 22.30. 27-29.XI - „Moulan” o 10.30, 12.15, 16.15. „Idioci” o 20.15.

VILNIUS - „Dwaj to już dużo” 25-26.XI - o 14.20, 16.40, 19; 27-29.XI - o 13.40, 25-26.XI - „Doktor Dolittle” o 12.30. „X-Files” o 21.20. 27-29.XI - „Dzielnicy Willy Hunting” o 11.20, 16, 18.20. „Ratując szeregowca Ryana” o 20.40.

HELIOS - I sala - 25-26.XI „Zwariowane miasto” o 12.30, 14.50, 17.10, 19.30. II sala - 25-26.XI - „Show Trumana” - o 13, 20. „Szczyt Dante’go” o 15.10. 25-26.XI - „Jak będzie, tak dobrze” o 17.30.

VINGIS - 25-26.XI - „Ratując szeregowca Ryana” o 11.30, 14, 17.20, 23. 27-29.XI - „Hercules i Sherlock” o 11.30, 14. „Ziemia policjantów” o 16. „Krzyk” - o 18, 20.30.

WINK HAUS ZSA „BALTIJOS LANGU TECHNIKA”
Zatrudni magazyniera (mężczyznę)

Wymagania:
- wykształcenie średnie lub wyższe
- znajomość języka litewskiego
- wiek do 35 lat.

Zgłoszenia przyjmowane są pod nr tel. 8 (287) 83550. Prosimy o nadesłanie CV pod nr faxu 8 (22) 653624. Titnago 19, Vilnius (Zam. 676)

Pogoda

Mróz, gołoledź, bez opadów...

Dziś na Litwie zachmurzenie zmienne, bez opadów, lokalnie gołoledź. Wiatr południowo-wschodni, wschodni 5-10 m/sek. Temperatura w nocy 9-14, w dzień 2-7 stopni mrozu.

W Wilnie bez opadów. Temperatura w nocy 12-14, w dzień 4-6 stopni mrozu.

26 listopada bez opadów. Temperatura w nocy 7-12, w dzień 2-7 stopni mrozu. 27 listopada lokalnie krótkotrwałe opady śniegu, temperatura w nocy 7-12, w dzień 0-5 stopni mrozu.

DIAGNOSTIKOS POLIKLINIKA

- ◆ Leczymy wszystkich członków rodziny, pracują lekarze praktyki ogólnej
- ◆ Konsultują i leczą doświadczeni specjaliści: chirurg, chirurg naczyń krwionośnych, urolog, ginekolog, proktolog, neurolog, psychoterapeuta, homeopata, lekarz chorób uszu, nosa i gardła.
- ◆ Ultradźwiękowe badania wszystkich narządów oraz badania endoskopowe przewodu pokarmowego, żołądka i dwunastnicy.
- ◆ Wyniki badań laboratoryjnych w ciągu 10-15 minut.
- ◆ Wykwalifikowana pomoc stomatologiczna.
- ◆ Działają różne komisje lekarskie, gabinet masażu leczniczego.
- ◆ Przystępne ceny.

Ul. Didžioji 30, Vilnius, tel.: 62 25 70, 61 76 39

Rejestracja w godz. 9 - 19.

Do wynajęcia pomieszczenie w piwnicy (50 m²) oraz kioski.

Tel. 34-20-87. (Zam. 652)

TARGI OPANCERZONYCH DRZWI

Duży wybór, dostępne ceny, sklep „Pasidaryk pats” (dział drzwi opancerzonych).

Tel. 42-42-43. (Zam. 641)

Gabinet stomatologiczny „BEATA”

Leczmy i protezujemy użebienie dorosłych i dzieci z zastosowaniem nowoczesnego sprzętu. Ceny dostępne. Konsultujemy bezpłatnie.

Wilno, ul. Pylimo 63 (naprzeciw rynku „Hale”) Tel. 79-12-35. (Zam. 564)

Firma sprzedaje ciągniki marki MTZ, ładowarki traktorowe, koparki JUMZ, BOREKS, KARPATEC i in., opony do ciągników, urządzenia do sprzątania ulic. Vilnius: 61 11 18, 61 25 02. (Zam. 675)

„Kibirskitis” naprawia lodówki w Wilnie i w okolicach. Tel. 72-15-40. (Zam. 601)

Mylija
Pieczętki, wizytówki. Laminowanie. (Szerokość do 1m)
Nadpisy na kubeczkach, koszulkach, długopisach i...
Nadpisy na metalu
BRAWERTON technologia.

Savanorių pr. 16, Vilnius
Tel. 230962. Tel./faks. 236439

Przedsiębiorstwo „Antarktis” naprawia lodówki w Wilnie, jego okolicach i w diałkach. Gwarancja - 1 rok. Vilnius, tel. 75-24-79, 46-71-78, 8-299-90213. (Zam. 11)

KURIER WILEŃSKI
Wydawca
ZSA „Kurier Wileński”
Drukuje SA „Spauda”

Redaktor naczelny
Zygmunt ŻDANOWICZ
Nasz adres: Laisvės pr. 60
2056 Vilnius, Lietuvos Respublika
Indeks 0044 SL 322, ISSN 1392-0405
E-Mail adres: kurier_w@post.5ci.lt

TELEFONY: sekretariat redaktora naczelnego — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-73, sekretarz redakcji, zast. sekretarza — tel./fax 42-79-49.
DZIAŁY: problemów społecznych — 42-78-72, ekonomiczny, życia wsi, stołeczny, kultury — 42-79-68, literatury i sztuki, polityczny, szkolnictwa i młodzieży, listów — 42-79-64, sportu — 42-79-04, reklamy i ogłoszeń — 42-69-63. Fotokorespondent — 42-90-81.

Ogłoszenia i reklamę do „Kuriera Wileńskiego” przyjmuje się pod adresem: Dom Prasy, Laisvės pr. 60, piętro 11, pokój 1113, tel./fax 42-69-63, 42-72-65, w dniach pracy od godz. 9.00 do 17.00.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.

Dyżurny redaktor
Jerzy
SURWIŁO